

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izšla vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, petek 24. marca 1939

Cena posamezni
številki din 1.50

Za skupnost naših gospodarskih stanov

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

V sredo dopoldne je bila plenarna seja Zbornice za TOI, ki je bila zlasti pomembna, ker se je na njej uredilo eno za njeno nadaljnje poslovanje najvažnejših vprašanj. Ze vse lansko leto je namreč zelo oviralo delo zbornice vprašanje večje avtonomije obrtnega odseka ter se je to vprašanje včasih postavljalo s tako ostro, da se je že resno razpravljalo o ločenih zbornicah. Po dolgi in deloma tudi mučnih posvetovanjih in pogajanjih pa so vendar bile vse težave premagane in vprašanje avtonomije odsekov se je uredilo s takšno liberalnostjo, da so v bodoče vsi odseki popolnoma avtonomni, da pa je vendarle ohranjena skupnost slovenskih gospo-

darskih stanov. Potek plenarne seje pa je tudi dokazal, da hočejo slovenski gospodarski stanovi to skupnost z vso odločnostjo braniti in sporazum je bil sklenjen s takšno impozantno večino, da je bilo vsem, ki so dosegli ta sporazum, v pravo zadoščenje. Po tej odločni volji plenuma zborničnega sveta moremo tudi upati, da se bo mogel v bodoče plenum zborničnega sveta v polni meri posvetiti svojim velikim in koristnim nalogam.

Plenarno sejo je otvoril predsednik Ivan Jelačin, konstatiral sklepčnost, pozdravil zastopnika banske uprave načelnika dr. Rajeja ter takoj nato prešel na dnevni red in podal naslednja

Imenovanje prisednikov za obrtno sodišče v Ljubljani

Na poziv banske uprave so bili od zborničnega predsedstva imenovani za novo funkcijsko dobo pri obrtnem sodišču I. in II. stopnje ti prisedniki:

Industrija:

Rojina Anton, Hainribar Franc, ing. Hribar Boris, vsi industrialci v Ljubljani, Čeč Karol, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne, ing. Stare Vladimir, tovarnar, ing. Pirkmajer Milko, poslovođa tvrdke »Slograd«, Hribernik Mihael, tovarnar, Hrovatin Maks, lastnik tiskarne, vsi v Ljubljani.

Namestniki: ing. Bartel Ivan, ravnatelj mestne plinarne, Bezjak Branko, ravnatelj tovarne pletenin Dragotin Hribar, Vreva Franc, prokurist tovarne zaves »Stora« d. d., vsi v Ljubljani.

Iz skupine razni obrti:

Prisedniki: Birolla Guido, Miklave Zane, oba industrialca v Ljubljani.

Namestnik: Valentin Izidor, poslovođa rudarske združbe »Bohemica«, Celje.

V obrtno prizivno sodišče

Industrija:

Prisedniki: dr. Pavlin Ciril, gen. ravnatelj, Nemenz Viljem, ravnatelj d. d. pivovarne »Union«.

Trgovina:

Prisedniki: Bahovec Ivan, Fabiani Pavel, Verbič Anton, Gregor Ivan, Volk Avgust, trgovci, Majcen Ciril, restavrat, vsi v Ljubljani.

Namestniki: Breznik Venčeslav, Kamenšek Franjo, Soss Karol, Šober Viktor, vsi trgovci v Ljubljani.

Prizivno sodišče

Prisedniki: Smrkolj Albin, Agnola Avgust, oba trgovca v Ljubljani.

Obrt:

Prisedniki: Može Franc, načelnik Združenja krojačev, Battelino Vilibald, stavbenik, Zan Ivo, mesar, Bokal Anton, parketar, Puc Danilo, tapetnik, Kovačič Anton, pečar, Zupančič Franc, čevljar, Košak Ivan, soboslikar, Pavlin Stanko, vrtnar, Borec Vinko, zidarski mojster, vsi v Ljubljani.

Namestniki: Ogrinc Stane, knjigovez, Ravnkar Franc, tesar, Košenina Franc, klepar, Dolinar Andrej, pek, Battelino Vinko, cemen-tar, Petrič Ivan, elektrotehnik, vsi v Ljubljani.

Prizivno sodišče.

Prisedniki: Zupan Miroslav, stavbenik, Ecker Emil, klepar in instalater, oba v Ljubljani.

Namestnik: Mavrič Anton, stavbenik, Praznik Ivan, mizar, oba v Ljubljani.

Imenovanje članov ravnateljstva in nadzornega odbora Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, Zagreb

Na poziv kralj. banske uprave je zbornično predsedništvo na seji dne 20. februarja 1939. sklenilo predlagati za člane ravnateljstva SUZOR-a gg.:

Avsenek Ivana, zborničnega svetnika v Ljubljani, Hohnjec Miloša, zborničnega svetnika v Celju.

Za namestnika pa Ivana Ogrina, podpredsednika Zbornice za TOI v Ljubljani.

Za člana nadzorstva je zbornica predlagala dr. Ahačiča Kozma, industrialca v Trzinu.

Na poziv vrhovnega državnega pravobranilstva je predsedništvo zbornice delegiralo v posvetovalni odbor g. zborničnega svetnika Antona Krejčiča.

Novi zbornični člani

V vrste zborničnih svetnikov je posegla kruta smrt in dne 14. ja-

XIII. redni občni zbor

Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

bo dne 29. marca 1939 ob 10. uri dopoldne v društveni dvorani z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. društvenih pravil).
6. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepčen, če je prisotna na njem vsaj tretjina društvenih članov ter odloča z večino glasov. Pri enakosti glasov obvelja mnenje, kateremu pristopi predsedujoči, ki sicer ne glasuje.

Ce občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se bo pol ure kasneje vršil nov občni zbor, ki bo sklepal o zadevah, stavljenih na dnevni red prvega občnega zbora, brez ozira na število navzočih društvenih članov (§ 12. društvenih pravil).

nuarja 1939. ugrabila g. Vezirja Gezo, člana gostinskega odseka. Blagopokojnik je imel v prekmur-skem gospodarskem življenju vidno vlogo. Živo se je zanimal in prizadeval za povzdigo in razvoj gospodarstva v Prekmurju. Zbornica mu ohrani za njegovo marljivo udeleževanje v prid gospodarstva trajno hvaležen spomin. Pozivam Vas, da se v znak žalosti dvignete raz sedeže in pokojnemu tovarišu zakličete: »Slava«.

Vaše sožalje, katero ste izrazili s tem, da ste vstali raz sedeže, se zabeleži v zapisniku današnje seje.

Na predlog gostinskega odseka je predsedstvo na seji dne 20. februarja 1939. namesto gosp. Vezirja poklicalo v zbornico kot zborničnega svetnika njegovega namestnika gosp. Vukana Ludvika, hotelirja iz Dolnje Lendave, ki ga danes v naši sredi najpristraneje pozdravljamo.

Plenum je sprejel predsedstvena poročila na znanje, nakar je prešel predsednik Jelačin takoj na 2. točko dnevnega reda ter podal poslovno poročilo o delu zbornice.

Poslovno poročilo predsednika Ivana Jelačina

Današnja plenarna seja je 3. seja zborničnega sveta, ki se vrši neposredno pod vtisom važnih političnih izprememb z dalekosežnimi gospodarsko-političnimi posledicami. Na lanski pomladanski seji smo morali ugotoviti, da je bila zvezna republika Avstrija likvidirana in da je zavzela čez noč njeno mesto Velika Nemčija. Na proračunski seji smo poročali, da je prišlo do razkosanja Češkoslovaške republike in odcepitve sudetskega ozemlja, danes moramo pa ugotoviti, da je naša bratska Češkoslovaška razpadla in prenehala obstajati kot samostojna država ter da je češko ozemlje zasedla Nemčija, kar pomeni za našo zunanjo gospodarsko-politično situacijo popolnoma nov položaj. Posebno območje naše zbornice je bilo z ozemljem češke republike že od davnih dob tesno gospodarsko povezano. Pretežen del industrijske iniciative je prišel iz teh

dežel, toda kljub osnovanju in razvoju filialnih industrijskih podjetij v Sloveniji je promet s Češkoslovaško ostal skoro neizpremenjen intenziven in vsestranski. Vzajemna je bila borba za našo gospodarsko samoniklost in neodvisnost in njihova iniciativnost je vidna na vseh poljih naše gospodarske osamosvojitve. Ne moremo še danes premotriti vse končne posledice nenadnega razvoja dogodkov zadnjih dni, vendar lahko rečemo, da smo s prestankom njihove samostojnosti izgubili važno oporišče in

rezervo, ki nam je bila prepotrebna. Dogodki zadnjih dni so tudi to pot, kakor pred letom dni ob okupaciji Avstrije, zanesli v gospodarske kroge ponovno občutek negotovosti in nestalnosti ter nam nalagajo zato skrajno previdnost in rezerviranost. Izgledi, ki nam jih odpira nova konstelacija razmer v Evropi, so zopet postali za naše gospodarstvo zelo nejasni in vsi imamo le eno željo, da bi jih mogli s skupnimi napor, s trezno razsodnostjo in pametno uvidevnostjo prebroditi.

Besede bratom Čehom

Češkoslovaška, ki je prenehala biti samostojna država, je igrala v naši zunanji trgovini vidno vlogo ter zavzemala drugo mesto v naši uvozni trgovini. Kljub razvitosti njene agrarne produkcije je pomenila za naš izvoz važno rezervo. Bila je prva, ki je v najtežjih dneh

svetovne gospodarske depresije odobrila preferencialno postopanje za naše najvažnejše poljske pridelke. Njena povezanost z industrializacijo dravske banovine, posebno v tekstilni stroki pa tudi na bančnem polju in v kemični industriji, je obsežno razpletana in mnogo-

predsedstvena naznanila

Odobritev proračuna za leto 1939.

G. ban dravske banovine je odobril zbornični proračun za l. 1939. s preliminarnimi dohodki v znesku din 3.790.142 — ter izdatki v vsoti din 3.783.459 —.

Obenem je g. ban odobril, da sme zbornica pobirati doklade in prispevke, kakor jih je zbornični svet sklenil.

Izpremembra zborničnega taksnega pristojbenika

Banska uprava dravske banovine je odobrila povišanje takse za obrti, za katere je potrebna dovolitev po § 360. zakona o obrtih. Povišek takse gre za delno kritje specialnih izdatkov gostinskega odseka, ki so v prvi vrsti namenjeni za pospeševanje tujkega prometa.

Banska uprava je odobrila tudi novo takso za potrdila za doseg znižanega prispevka v bratovsko skladnico, potrdila za dobavo industrijske soli in za trošarine prosto nabavo raznega trošarinskega blaga.

Nakazilo draginjskih doklad

Zbornično predsedstvo je pogodbenim uradnikom oziroma pripravnikom gg. Primic aMriji, Sinkovcu Stanku, Ložar Viktoriji, Pucu Vladimirju in Kosiču Antonu izjemoma dovolilo začasne draginjske doklade po 200 do 400 din. Njihovi skupni prejemki s to doklado se gibljejo sedaj med 1.100 in 2.000 dinarji. Ti poviški izdatki se bodo krili iz prihrankov.

Poraba zborn. sveta za regulacijo Dolenjske ceste

Ko je mestna občina regulirala Dolenjsko cesto, je uporabila za regulacijske namene 270 m² zbornične parcele ob tej cesti, ne da bi se preje sporazumela z zbornico oziroma da bi bila uvedla predpisano razlastitveno postopanje in plačala pravično odškodnino za prevzeti del parcele. Pač pa je naložila zbornici, da mora plačati zaradi regulacije nastale stroške za robnike hodnika, katerega je napravila. Zbornica je proti od-

vzemu sveta protestirala in zahtevala za ta v regulacijske namene porabljeni svet odškodnino po 100 din za 1 kv. meter (št. 2877 ex 1939.).

Imenovanje zastopstev zbornice

Zbornično predsedstvo je imenovalo v posvetovalni odbor za organiziranje in pospeševanje avto-busnega prometa zborn. svetnika dr. Cirila Pavlina, v reklamacijski odbor za pridobitno v Novem mestu pa namesto g. Matzeleta gostilničarja g. Ivana Podboja v Ribnici.

Častni sodniki na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani

Z odlokom pravosodnega ministra so bili imenovani za leto 1939. na predlog zbornice za častne sod-nike:

pri okrožnem sodišču v Ljubljani:

dr. Berce Janko, ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, Bogataj Ivan, trgovec, Čepin Ivan, trgovec, dr. Dermastia Josip, gen. tajnik Vzajemne zavarovalnice, Eree Fran, podravnatelj Zadržne gospodarske banke, Gregor Ivan, trgovec, Heinricher Fran, trgovec, Jelenič Jernej, trgovec, Kamenšek Fran, trgovec, Kham Fran, trgovec, Lavrič Josip, trgovec, Lukič Zvonimir, družbenik tvrdke Lukič, dr. Pavlin Fran, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke, dr. Skala Leon, ravnatelj zavarovalnice »Sava«, Verbič Anton, trgovec, Verlič Josip, trgovec, Zemljič Joško, prokurist tvrdke Medič in Zlender Anton, trgovec, vsi v Ljubljani;

pri okrožnem sodišču v Mariboru:

Oset Miloš, Pinter Ferdo, Roglič Drago, vsi trgovci v Mariboru;

pri okrožnem sodišču v Celju:

Kramar Josip, Loibner Drago, Fazarine Anton, vsi trgovci v Celju;

pri okrož. sodišču v Novem mestu:

Kastelic Edmund, Bernard Oton, Turk Josip, vsi trgovci v Novem mestu;

pri okrož. sodišču v Murski Soboti:

Benko Josip, industrialce, Čeh Franc, trgovec, Stivan Ernest, trgovec, vsi v Murski Soboti.

stranska. Za naš turizem je predstavljala Češka važno aktivno postojanko, ki je nenadomestljiva. Pa tudi na polju podrobnega strokovno-pospeševalnega dela in manjšinske obrambe so bili Čehi naši učitelji in vzor. Iz njihovih

izkušenj so črpali naši organizatorji svojo iniciativo in usmerjali naše nacionalno delo. Njihova politična usoda nas je zato globoko in težko zadelala, tembolj, ker čutimo ozko povezanost naših interesov z njihovimi boji in napor.

Za sporazum

Dogodki zadnjih dni so težak kamen preizkušnje, nad katerim se moramo zamisliti. Tudi naše notranje politično življenje je po dvajsetih letih še vedno neurejeno in nerazčiščeno. To ni zdravo in povzroča tudi našemu gospodarstvu mnogo škode. Zbornica s

skrbjo spremlja razvoj teh prilik in izraža samo eno željo, da bi **nujno uvideli odločujoči faktorji**, da ne kaže izgubljati časa, da je neobhodna potreba, da se **sporazum za vsako ceno doseže**, pa tudi če bi izgledale trenutne žrtve še tako težke. (Tako je!)

Nove uredbe

Pretekla zimska doba štirih mesecev beleži v gospodarstvu naše kraljevine in Slovenije mnogo važnih gospodarskih in zakonodajnih dogodkov. Med izdanimi uredbami, ki so stopile že lansko leto meseca decembra v veljavo, sta za gospodarstvo najvažnejši **uredba o samoupravnih hranilnicah** in

uredba o invalidih, v zadnjem času pa novi finančni zakon z državnim proračunom za leto 1939/40. Poleg teh zakonov in uredb, pri katerih zbornica ni imela prilike sodelovati, pa je zbornični urad proučeval v tesnem stiku z interesi še celo vrsto drugih uredb.

Uredba o samoupravnih hranilnicah

Z vprašanjem usode naših samoupravnih hranilnic se je zbornični svet bavil takoj, ko so se začeli glasovi o nesprejemljivosti določb načrta uredbe. V obširni spomenici je zbornica opozorila na ogromno zaslužno delo naših hranilnic in na potrebo, da uredba omogoči podobno delo hranilnicam tudi za bodoča pokolenja. Ker druge pokrajine samoupravnih hranilnic niso poznale oziroma so bile na Hrvaškem in v Vojvodini hranilnice neke vrste bančni zavodi, smo bili z našim sistemom hranilnic osamljeni, in tako kot manjšina v zelo težkem položaju. Zbornica je v svoji spomenici o takratnem načrtu zakona o samoupravnih hranilnicah opozorila, da je institucija hranilnic s svojim dolgoročnim in cenanim kreditom omogočila, da se je v Sloveniji zgradila cela vrsta nadvse koristnih stavb in javnih del. Pretežna večina našega trgovstva pa ima še danes v teh zavodih svojo najjačjo rezervo za poslovne in obratne kredite, zato se mora mogočna zgradba našega hranilništva ohraniti tudi v bodoče v neokrnjenem obsegu.

Dve ideji sta bili, ki sta se borili za premoč, in sicer načrt **centralizacije** vsega hipotekarnega in komunalnega kredita pri Drž. hip. banki na eni in tendenca **decentralizacije** komunalnega in hipotekarnega kredita po samoupravnih hranilnicah. Vzporedno s tem se je vodila obenem borba glede nalaganja sodnih depozitov, pupilnega denarja in javnih fondov, kjer je Drž. hip. banka uveljavljala za območje vse kraljevine zahtevo po monopolu, ki ga je imela po starem predvojnem zakonu v Srbiji.

Ta boj je bil neenak in zato se je odločitev celih dvajset let od leta do leta odlašala, dokler ni bila končno 2. decembra 1938. na **škodo naših interesov** končno javno odločena. Hranilnice, ki jih je v dravski banovini 29, se morajo po tej uredbi v enem letu prilagoditi novim predpisom, kar je pri današnjem stanju denarnih zavodov že tehnično neizvedljivo. Uredba statuirala pod vidom samoupravnih hranilnic nov tip denarnih zavodov, ki se od našega dosedanjega tipa mestnih in občinskih hranilnic bistveno razlikuje. Jedro izprememb pa leži v tem, da **predpisana investicijska politika** onemogoča, da bi se z denarnimi sredstvi, ki jih nabirajo samoupravne hranilnice pod svojim okriljem, oplojeval neposreden okoliš, iz katerega izvira štednja, marveč bo treba namesto dosedanje svobodne ocene položaja razporediti investicije po strogo in naprej odrejeni lestvici, ki izklju-

čuje nabavo nepremičnin, dolgoročno posojila občinam, ki reducira višino dolgoročnih hipotekarnih posojil privatnikom na polovico dosedanjega in predpisuje nalaganje presežka razpoložljivih denarnih sredstev pri DHB, dočim so bila doslej naložena v glavnem pri domačih privatnih denarnih zavodih.

Postavljeni smo navzlic vsemu pred izvršeno dejstvo in uredba je v veljavi. Ni bilo mogoče doseči niti to, da bi se uredba vsaj za Slovenijo odgodila. Ne moremo pa se sprijazniti s to situacijo in mislimo, da je treba akcijo za ukinitve nesprejemljivih določb te uredbe nadaljevati. Še nekaj števil, kaj so nam hranilnice:

Celo sedaj, ko so hranilnice zaradi odpisa 25% kmečkih dolgov, kakor tudi postopnega prenosa pupilnega denarja v DHB ter prekomernega dviganja vlog v izredno težkem položaju, izkazujejo še vedno 1096 milijonov dinarjev aktiv, od katerih odpade 192 milijonov na gotovino in na terjatve pri denarnih zavodih, na efekte 77 milijonov, na menice 15 milijonov, na nepremičnine 32 milijonov ter na dolžnike in konsorcijske posle 7326 milij. dinarjev, medtem ko znašajo odpisi v zvezi z likvidacijo kmečkih dolgov 241 milijona dinarjev. Rezerve vseh hranilnic izkazujejo sedaj po izvršenih odpisih le 383 milijona dinarjev in bi po novi uredbi ne smele vse skupaj imeti več kakor 333 milijonov dinarjev hranilnih vlog, dočim dejansko znašajo te 9586 milijona dinarjev.

Druga uredba, ki zadeva interese najširših gospodarskih krogov, je

uredba o invalidih.

Tudi ta je že stopila dne 2. decembra v veljavo. Da ne bo nesporazumov, izjavljam, da smatramo rešitev invalidskega vprašanja za moralno dolžnost države kot celote.

Kakor pa rešuje invalidsko vprašanje uredba o invalidih, pa nikakor ni pravilno. Z njo se zopet

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Opozorjamo na današnji oglas Prometne banke d. d. v Ljubljani, ter jo toplo priporočamo vsem ce-
njenim naročnikom.

podirajo načela obrtnega zakona, ki postaja vedno bolj nejasen torzo.

Nova invalidska uredba ustvarja obenem nov fond, ki v velikem obsegu obremenjuje naše gospodarstvo, poleg tega pa daje nekaterim osebam predprave, katerih obseg in učinkovitost se vna-

prej niti oceniti ne da. Uredba vnaša samo kaos v gospodarsko zakonodajo, in zato ne more koristiti.

Tudi glede pravilnika o ustvarjanju poslovnih rezerv moramo na žalost ugotoviti, da ni prinesel priakovane olajšave in da je položaj

ostal nespremenjen. Posledica teh uredb, posebno obvezne nabave državnega posojila za zavarovalnice, naprave socialnega zavarovanja in za bančne zavode ter kreditne zadruge, se bodo občutile že prihodnje leto neposredno v stavbeni sezoni.

V naši zunanji trgovini

se je položaj ob koncu lanskega leta bistveno poslabšal. Dočim je bila trgovinska bilanca leta 1937. aktivna za 1038'6 milijona dinarjev, je skopel aktivni saldo ob koncu leta 1938. na 72 milijonov dinarjev. Klirinške države obvladajo tudi še koncem leta 1938. 67% našega izvoza in 69'5% našega uvoza. Ker smo likvidirali kliring s Francijo, Belgijo in Švico, obvlada udeležba preostalih klirinških držav v naši zunanji trgovini nad dve tretjini zunanje trgovine, kar pomeni za nas zelo težko odvisnost od gospodarske politike klirinških držav, katerim je naš zunanji trgovski promet izročen skoraj na milost in nemilost.

Primamljiv preferencialni sistem držav s prohibitivno zaščito lastne agrarne proizvodnje je pritegnil skoro ves promet naših najvažnejših izvoznih predmetov nase, povzročil s tem skok cen v tuzemstvu, ki so se razvile daleč nad svetovno pariteto ter nam sedaj onemogočajo vsak izvoz v države s svobodnim deviznim prometom. Moramo priznati, da v zadnjem času merodajni polagoma uvidevajo pogoje naše dosedanje devizne politike, posebno ker izvozniki ne dobijo polne fakturirane vrednosti po svobodnem tečaju za predmet, ki ga izvažajo, marveč se jim še vedno odteguje četrtna zneska, za katerega se odreja nesorazmerno nižji odkupni tečaj. Finančno ministrstvo obremenjuje s tem svojim postopkom letno naš izvoz v devizne države za 100 milijonov dinarjev, kar je za razvoj našega gospodarstva pretežko breme. Ako se želi, da se naš izvoz v devizne države zopet razmahne, je predvsem potrebno, da ministrstvo financ opusti svoje zahteve o odkupu deviz po nižjem tečaju. Zaradi napete politične situacije so izostali tuji turisti skoro popolnoma, pošiljatve naših izseljencev pa so padle od 289'4 milijona dinarjev na 235'1 milijona dinarjev.

Naša devizna situacija se je poslabšala tudi radi likvidacije Avstrije, s katero smo imeli polsvobodni devizni promet in od katere nam je bil devizni saldo, ki je dosegel v zadnjem letu 1937. še 310 milijonov dinarjev, izplačan v svobodnih devizah. Avstrija pa je znala s svojo komercialno in bančno organizacijo tudi naše najvažnejše poljedelske produkte plasirati za devize in to mnogokrat

po cenah, ki so bile iznad paritete. Nazadovale so lani cene našim najvažnejšim izvoznim produktom na svetovnem tržišču, znatno pa je tudi popustil interes za naše rude, pri lesu pa je nastala popolna stagnacija. Pri tako neugodnih prilikah v našem izvozu pa so baš v zadnjem četrtletju potreba državnih nabavk in nelegalni nakup svobodnih deviz ter nedovoljen izvoz novčanic zrasli v taki meri, da jih vsi izdani ukrepi Narodne banke niso mogli doslej ublažiti. Ob koncu preteklega leta smo imeli v aktivnih kliringih 436'4 milijona dinarjev terjatev, dočim smo dolgovali 249'4 milijona dinarjev. Naša na kapitalu revna država je postala, zahvaljujoč iznajdbi klirinških obračunov, upnik inozemstva v blagovnem prometu in predstavlja naš izvoz na kredit ter naše terjatve iz kliringa, tudi po odbitku dolgovanja še vedno 187 milijonov dinarjev, torej za 31 milijonov dinarjev več, kakor v prejšnjem letu.

Naše terjatve proti Nemčiji so se povečale lani za 194 milijonov dinarjev in je zato pojmljivo razburjenje, ki je nastalo, ker je bilo ustavljeno izdajanje klirinških čekov po nekaterih sektorjih, dočim je Narodna banka dne 11. januarja prenehala odkupovati marke na borzi, kar je povzročilo občutno oslabitev tečaja marke. Šele februarja so se določili pogoji za nadaljnji razvoj tečaja marke, ker Nemci stalno forsirajo njen višji tečaj za pocenitev nakupa živil v Jugoslaviji.

V našem blagovnem prometu z Italijo so nastale tolike izpremembe, da je danes Italija proti nam v saldu aktivna, dočim smo pred desetimi leti imeli mi še nad 700 milijonov dinarjev aktivnega salda. Ako pomislimo, da je ta država, s katero smo po naravnih pogojih imeli najboljše možnosti za izmenjavo blaga v velikem obsegu, danes prisiljena uvesti monopol za uvoz lesa, potem moramo priznati, da je naše gospodarstvo pred novo situacijo, ki nam narekuje nove naloge.

Naprava kliringov nas sili k nakupom v državah, ki niso konkurenčne in kjer nam roba sama ne konvenira, pa jo moramo nabaviti, ker je promet z deviznimi državami stavljen pod strogo kontrolo in vezan na uvozno dovoljenje Narodne banke. S 14. februarjem se je obseg uvozne kontrole povečal za nadaljnjih važnih 90 predme-

to, ki predstavljajo po svojem obsegu daleko pretežni del uvoza iz deviznih držav in med katerimi so najvažnejše industrijske surovine kakor bombaž, bombažna prediva, volna, surova koža, loj, plutočina, smole, naftni produkti, koks, antracit in ostali kemični proizvodi.

Uvozna kontrola naj bi nas praktično in stvarno le še bolj silila k nakupom v klirinških državah. Žal, da klirinške države same trpijo pod istimi težkočami in jim primanjkuje navedenih surovin, ki so jih same prisiljene uvajati za devize.

Pomanjkanje plačilnih sredstev za države s svobodnim deviznim prometom se občuti že od lanske jeseni. Narodna banka je prvotno zavlačevala situacijo s tem, da preko meseca dni ni reševala prošenj importerjev in industrialcev, ki so potrebovali devize za svoje surovine, kolonialno blago in pogonska sredstva. Pozneje se je pojavilo znatno pojačanje tečaja funta in dolarja, tako zvane okenske devize pa so se sploh prenehale pojavljati pri pooblaščenih denarnih zavodih. Višji tečaji, ki jih je plačevala nelegalna trgovina, so povzročali nervoznost in končno vodili k sedanjim radikalnim ukrepom. Z redukcijo uvoza surovin iz deviznih držav je naša industrija postavljena pred nov zelo težaven problem.

Nemožnost nabave surovin iz čezoceanskih držav more povzročiti zmanjšanje produkcije in s tem redukcijo delavskih mezd oziroma odpust delavcev. Vsi poizkusi, da bi se naravne surovine pri sedanjih tržnih cenah nadomestile z umetnimi surovinami, niso dali zadovoljivega uspeha. Intervenirali smo na vseh mestih, posebno pri ministrstvih za trgovino in finance ter pri Narodni banki ter svarili proti pretiranim redukcijam uvoza surovin, ali doslej brez vidnega uspeha.

Od naših trgovinskih pogodb je omeniti predvsem novi **trgovinski sporazum s Francijo**. Novi sporazum je zasnovan na predpostavki, da bo naš izvoz v Francijo za 40% večji od našega uvoza iz Francije, da se bo lahko presežek aktivnega salda porabil za plačilo naših finančnih obveznosti do lastnikov državnih posojil v Franciji. V ta namen so nam bili priznani preferenciali in še mnoge druge ugodnosti.

Na notranjem tržišču

Mimo teh bremen so se pa po-
višala tudi že obstoječa bremena. Poleg tega pa naša davčna oblastva po vrsti uvajajo za odmero pridobnine in družbenega davka rigoroznejšo prakso.

Tudi glede taks je praksa vedno ostriša, ker gre na primer glede pobotniške taks za službene prejemke privatnih nameščencev tako daleč, da kljub ponovnim pozitivnim razsodbam državnega sveta zahteva takso tudi v takih primerih, v katerih bi je po jasnem besedilu ne smeli zahtevati.

Položaj denarnih zavodov bi se lahko označil kot stacionaren. V vsej državi je od 632 denarnih zavodov 237 zavodov pod zaščito, 16 pod sanacijo, 44 v izvenkonkurzni likvidaciji, nadaljnjih 156 pa ni odgovarjalo svojim obvezam, akoravno niso bili pod zaščito. Tako je obratovalo normalno samo 179 zavodov ali 26'5%. Vendar pa so danes manjše vloge, ki

predstavljajo gros vlagatelj, večinoma že razpoložljive. A tudi znaten del večjih vlog je postal razpoložljiv ali je bil avtomatično prenesen na nov račun svobodnih vlog. Ta proces napreduje polagoma tudi v ostali kraljevini. Še vedno pa je 22'2% nelikvidnih, kar težko ovira normaliziranje našega denarstva.

Denar se silno kopiči v drž. denarnih zavodih. Hranilne vloge pri Poštni hranilnici znašajo že 1.284, pri DHB 1.441, čekovne vloge pri PH 1.709 milijonov din in samo fondi pri DHB so se od 1. 1932. dalje povečali za 1 milijardo. Napredujejo pa tudi vsi drugi fondi in samo pri Prizadu presegajo že 200 milijonov din. Boj med državnimi in od države privilegiranimi zavodi ter med zasebnimi je dobojevan s popolno zmago prvih. Ta etatizem je dobil odločilno premoč tudi na našo kreditno in industrijsko politiko. Vsi drž. denarni za-

vodi se vodijo skrajno centralistično in je zato že poslovanje z njimi težko. Blagajniška gotovina PH in DHB znaša 1.100 milijonov din, ki so odtegnjeni prometu.

Nato govori poročilo o težavah industrije ter pomanjkljivosti telefonskega in poštnege prometa ter o akcijah Zbornice, da se te pomanjkljivosti odpravijo.

Zavarovanje obrtnikov

Obrtni referat je posvečal glavno pažnjo vprašanju zavarovanja obrtnikov ter v to svrhu priredil delegatske konference obrtniških združenj ter poleg tega še pismene poizvedbe. Iz odgovorov se vidi, da se je prvotno navdušenje za zavarovanje znatno poglobilo, ko so zaznali interesi za višino prispevkov. Znatno del združenj se je izjavilo po danih pogojih proti uvedbi obveznega zavarovanja, soglasno pa vsi poudarjajo, da se mora v vsakem primeru izvesti de-

centralizacija nalaganja in upravljanja zbranih sredstev. Na konferenci obrtnih zbornic v Beogradu so se vse zbornice zedinile v načelu, da se uvede zavarovanje obrtniškega za primer starosti, onemoglosti, smrti in bolezni, da pa zahtevajo, naj se po temeljiti proučitvi doseže znižanje s tem zvezanih premij za obrtništvo, da se odpravi predvidena centralizacija in ustanovijo samostojni zavarovalni zavodi za okoliše, ki imajo zadostno število zavarovancev ter da se nalaganje denarja oprosti omejitev, ki veljajo glede nalaganja rezerv zavarovalnih zavodov.

Konferenca zbornic, ki je bila od 6. do 8. februarja v Beogradu na pobudo ljubljanske zbornice, je obravnavala načrt carinskega zakona, ki je bil zelo pomanjkljivo sestavljen. Razpravljala je tudi o vprašanju obveščanja zbornice o sklepih trgovinskih pogajanj z inozemstvom.

Novi finančni zakon,

ki je bil pretekli teden izglasovan in stopi s 1. aprilom v veljavo, je po številčnem delu za 762 milijonov dinarjev večji od sedanjega, proti proračunu za leto 1937/38. pa celo za 2619 milijonov dinarjev večji. Tako znatno povečanje proračuna daleč ni v skladu z zboljšanjem razmer v našem gospodarstvu, posebno ne, ako k temu damo še notranja posojila države, ki so bila v tej dobi pri privilegiranih državnih zavodih za tekoče izdatke najeta. Za pokritje povečanih proračunskih izdatkov se je uvedla posebna pavšalna doklada, ki se giblje od 15 do 35% in pomeni za gospodarstvo dravske banovine povečanje davčnega bremena za okroglo 4125 milij. din.

Ta pavšalna doklada se je uzakonila za dobo desetih let. Učinek nove davčnine se ceni za vso kraljevino na ca. 450 milij. dinarjev. Proračun predvideva iz povišanih trošarin in taks povečanje dohodkov na trošarini 87 milijonov din. na taksah 50 milijonov din, pri monopolih pa 145 milijonov din.

Obenem se s 1. aprilom

povišujejo tudi železniške tarife

linearno za 5%, in sicer potniške in tovarne. Železniška uprava motivira zvišanje s tem, da je naš vozni park zelo iztrošen, da je gornji stroj železnice v slabem stanju ter neobhodno potreben obnove. Razen tega smo ogromno nazadovali v tranzitni tonaži, ki je padla za celih 265.000 ton, ker so transporti, ki so bili prej usmerjeni preko našega ozemlja na Jadransko morje, zaradi teritorialnih izprememb skoraj v celoti inštrirani na Hamburg in Bremen. Tega izpada ni mogel nadoknaditi

porast domače tonaže, akoravno je napram lanskemu letu dokaj znaten in je dosegel 108.000 vagonov.

To zvišanje železniških tarif stavlja našo industrijo v Sloveniji zopet v težjo situacijo, ker moramo pretežni del surovin, n. pr. železno rudo, boksit, cinkovo rudo, kremenčev pesek, bakrene odpadke, magnezit, bombaž, črni premog itd. dovažati na velike razdalje nad 300 km, pa celo nad 1000 km in svoje proizvode zopet razpošiljati na spodnja tržišča, ki so še bolj oddaljena in izpostavljena ceni vodni konkurenci iz inozemstva. Nevarnost je, da bo ta ukrep še bolj pospešil proces preseljevanja industrije iz davčno preobremenjenih oblasti v tarifarno ugodnejše in davčno manj obremenjene predele!

Poslovno poročilo govori nato o delovanju ljubljanske borze, o gibanju obratov v Sloveniji, o davčni obremenitvi Slovenije ter o socialnih dajatvah.

Sledi obsežno poročilo o delu zbornice in o zborniških konferencah. Posamezne odstavke iz teh poročil bomo priobčili v prihodnjih številkah.

Svoje poročilo je zaključil predsednik Jelačin z besedami, da apelira zbornica na vse odločujoče činitelje v državi, da bi se vendar našla podlaga za sporazum v državi. Slovani smo zaradi svoje nesloge že toliko pretrpeli, da bi res že morali postati složni, da pride mo že enkrat v veselejšo dobo. Vsi si želimo pomirjenja in sporazuma in če bo ta sklenjen, bomo stopili v lepšo bodočnost. (Glasno in dolgotrajno odobravanje.)

Sledilo je še poročilo

o zborniških zaključnih računih

ki se pa ni prečitlo, ker je bilo razdeljeno vsem članom.

Dohodki so znašali 3.801.107 din, za 28.607 več kakor so bili proračunani, stroški pa 3.771.442 din, za 10.384 din več.

Donos doklade je zaostal za 204.918 din ali za 10% od proračuna, več kakor je bilo proračunano pa so dale splošne takse in tak od mojstrskih izpitov, in sicer prve za 196.472, druge pa za 30.066 din.

Pri osebnih stroških je bil dosežen prihranek 21.493, pri stvarnih pa 20.509 din.

Dolg Zbornice pri pokojninskem zakladu se je zmanjšal za 100.000 na 700.000, pri Celjski posojilnici (za obrtni dom v Celju) pa od 132.500 na 90.000 din.

Odseki so proračunane zneske skoraj v celoti izkoristili, in sicer:

odsek	neizkoriščenih
industrijski	180.098 9.902
trgovski	290.971 1.028
gostinski	114.999 —
obrotni (brez po-	
viška taks)	580.141 33

Zbornično čisto premoženje se je zvišalo za 47.165 na 2.717.743 dinarjev.

Sklad ZPU je imel 450.901 din dohodkov ter se je njegovo premoženje povečalo za 19.904 na 105.849 din.

Sklad za zgradbo muzeja za umetno obrt se je zvišal za 27.981 na 129.177 din.

Pokojninski sklad zb. nameščenec ne spada sicer v pristojnost zborničnega sveta, a je zaradi popolnosti slike dodano tudi poročilo o skladu. Znaša 6.627.259 din. Izdatkov je imel 501.057, od tega za pokojnine 359.416 din, dohodkov pa 524.681 brez dotacije zbornice.

Računski zaključek je plenum odobrila.

Združenje trgovcev v Ljub-

ljani obvešča, da bodo trgovine v soboto dne 25. t. m.

ves dan zaprte.

Poročilo nadzorstva

Zbornični svetnik Zadravec je nato prečital zapisnik o pregledu zborničnih računov za l. 1938., ki so ga sestavili zbornični člani gg. Kastelic, dr. Pavlin, Šerec in Zadravec v navzočnosti glavnega tajnika Mohoriča kot polagatelja računov in knjigovodje Logarja. Poročilo se glasi:

Nadzorstveni odbor je vse zaključne račune v posameznih postavkah razčlenil in ugotovil, da se končne vsote točno ujemajo s knjižbami. Poedine knjižbe so bile tudi primerjane s knjižnimi prilogi, pri čemer se je tudi v tem pogledu ugotovila soglasnost.

Premoženje posameznih skladov ob koncu leta 1938. znaša:

1. pri zborničnem zakladu dinarjev 2.717.743,42;

2. pri fondu za zgradbo muzeja kralja Aleksandra I. Zedinitelja za umetno obrt din 129.177,13;

3. pri fondu Zavoda za pospeševanje obrta din 105.849,45.

Pri pregledu knjig, knjižnih zaključkov in zaključnih računov se je ugotovilo, da so vsi zbornični odseki poslovali povsem v okviru svojih proračunov, kar velja tudi glede skupnih izdatkov. Ta okolnost pospešuje še prav posebno vestnost, s katero je bil zbornični proračun za leto 1938. sestavljen.

Temu nasprotno pa pri zaključnih računih Zavoda za pospeševanje obrti tega ni bilo mogoče povprek ugotoviti. Tako izkazuje na primer dejansko stanje izdatkov Zavoda za pospeševanje obrta napram proračunu: pri »raznih tečajih in predavanjih« (postavka 1. in 2.) rednih izdatkov prebitok od okroglo 34.000 din oz. 26.000

dinarjev, na izdatkih za potovanja pod naslovom »obrtne razstave« (postavka 16) okroglo 20.000 din ter na odškodnini za dežurno delo (postavka 3) okroglo 9.000 din več izdatkov. Nadalje se je štedilo na »pripomočkih za tečaje in predavanja« (postavka 12), ki izkazuje prihranek skoraj 40.000 din, pač pa, ne da bi bilo kritja v proračunu, se je izdal za berlinsko razstavo, razen državne podpore, še znesek 97.000 din. Pri postavki »Podpore obrtnim organizacijam za tečaje« se je mesto preliminarnih din 10.000—, izrabilo samo din 1.500—.

Nadzorstveni odbor smatra za umestno priporočiti, naj bi se v bodoče stremilo, da bi se bodoči proračun Zavoda za PO gibal v večjem soglasju z dejanskimi potrebami. Priporočalo bi se v bodoče tudi »razne izdatke« tega fonda nekoliko bolj razčleniti, s čimer bi bil omogočen lažji pregled.

Na podlagi izvršene revizije se soglasno sklene predlagati plenumu zbornice:

1. računski zaključki zbornice, fonda za zgradbo muzeja Kralja Aleksandra I. Zedinitelja za umetno obrt in fonda zborničnega zavoda za pospeševanje obrti za poslovno leto 1938. se odobri in naj se predloži g. banu dravske banovine v Ljubljani;

2. zborničnemu gen. tajniku gospodu Ivanu Mohoriču kot računodajalcu se da absolutorij.

Zb. ppred. Ogrin pravi, da se je gajalo njegovo postopanje. Toda berlinska razstava je prišla nepričakovano in je veljala 100.000 din. Denar se je zato moral vzeti dru-

XVI. redna letna skupščina

Združenja trgovcev za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče v Ribnici

bo v soboto dne 25. marca 1939. ob 9. uri dopoldne v gostilni pri »Miklovihi« v Ribnici.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika o sklepih računih za leto 1938.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Proračun za leto 1939.
6. Predlog za zvišanje inkorporacijske pristojbine.
7. Dopolnilne volitve.
8. Raznoterosti.

Ako skupščina ne bi bila sklopčena ob določeni uri, se bo razpravljalo o točkah dnevnega reda po členu 16. pravil eno uro kasneje ne glede na število prisotnih članov.

Ribnica dne 27. februarja 1939.

Podpredsednik: Tajnik: Kavčič Miloš s. r. Arko Mirko s. r.

god. Nič se pa ne omenja, da smo letos prvič dobili od države 65.000 za zavod in da je bilo 20.000 din prebitka.

Zb. svet. Rebek prosi za razna pojasnila, ker na seji obrtnega odseka teh pojasnil ni mogoče dobiti. Tako glede nastavitve sina g. Ogrina. G. Ogrin pojasnjuje, da mora nekdo pisati na stroj in lepiti znamke, ker se to od njega pač ne more zahtevati. Zato je nastavlil sina, da mu to dela.

Predlog nadzorstva je bil nato sprejet.

Avtonomija obrtnega odseka

Poročilo predsednika Ivana Jelačina

Predsednik Jelačin je nato poročal o sporazumu, ki se je sklenil med odseki z ozirom na zahtevo obrtnikov po avtonomiji obrtnega odseka.

Ze na zadnji plenarni seji je bil izvoljen medodsekovski odbor, da prouči načrt o avtonomiji obrtnega odseka. Načrt je medodsekovski odbor temeljito proučil in na seji dne 13. marca 1939. je bil sprejet naslednji sporazum:

1. V čl. 24. zbornične uredbe je zagotovljena vsem odsekom popolna avtonomija. Vsi odseki naj poskrbe, da se ta avtonomija v celoti varuje in izvaja. Obstoji skupna zbornica z enim predsednikom, eno blagajno in enim računodajnikom, vendar pa razpolagajo odseki v lastnem avtonomnem delokrogu s krediti, ki so jim dodeljeni v skupnem proračunu za izvrševanje nalog odseka. To velja tako za obrtni odsek, kakor tudi za ostale odseke.

2. Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI naj se izloči iz sestava zbornice in naj se preseljuje v nov zavod kot samostojna pravna oseba. Tak zavod bo zbornica podpirala s subvencijo, določeno v vsakoletnem zborničnem proračunu.

3. Da dobi ta sporazum pravno podlago in da se ne bo mogel igravati, ga potrdi tudi plenarna seja zborničnega sveta s tem, da odobri vso dosedanja uvedbo avtonomnega poslovanja odsekov, da se zavaruje avtonomija odsekov tudi za bodoče in da se tako izvaja.

4. Gospod zbornični predsednik izjavlja, da bo v svojem svojstvu kot zbornični predsednik od svojih funkcij prepustil nekatere zadeve posameznim odsekom, ki pripadajo njih izključnemu delokrogu, po sporazumu posameznim odsekovnim predsednikom, da skrbijo za njih izvršitev.

5. Soglasno se končno sklene, da se ta sporazum predloži vsem odsekom v izjavo, nakar skliče predsednik g. Jelačin še pred prihodnjo plenarno sejo ponovno sejo

medodsekovnega odbora, ki naj sklepa o nadaljnjih ukrepih.

O tem sporazumu so tudi vsi odseki razpravljali ter sklenili:

Industrijski odsek je v prisotnosti 12 od 16 članov soglasno sklenil, da odobrava ta sporazum v prepričanju, da je z njim zagotovljen mir v zbornici in delo skupne zbornice mogoče. Če bi pa tega miru ne bilo, izjavlja, da bo delal za ustanovitev lastne industrijske zbornice.

Seje trgovskega odseka se je od 16 udeležilo 15 članov in ti so soglasno odobrili sporazum z določbo, da ga smatrajo za zadnji

poskus mirnega dela v zbornici. Vsako novo debato o avtonomiji obrtnega odseka odklanja.

Gostinski odsek (8 navzočih od 10 članov) je enako soglasno sklenil sporazum.

Obrtni odsek pa je zboroval večeraj in od 20 članov se je 8 izreklo za sporazum, 9 članov in g. Ogrin pa so podpisali izjavo, da vztrajajo na svojem prvotnem načrtu o avtonomiji obrtnega odseka ali pa bodo nastopili za samostojno obrtniško zbornico.

Za sporazum se je torej izreklo 43 članov, proti pa 10. Potrebna 2/3 večina je torej za sporazum.

Izjava predsednika obrtnega odseka Ogrina

Predsednik Ogrin je nato prečital naslednjo izjavo:

»Včeraj smo na odsekovi seji glede avtonomije obrtnega odseka izglasovali: Sklenilo se je, da v tako važni zadevi morajo vsi svetniki podati svoje mnenje. Navzočnih je bilo 17 članov, 3 pa so bili zadržani oziroma bolni. O teh dveh odsotnih, to je g. Kavka in g. Zadravec, sta že podala svoja mnenja, za tretjega, t. j. g. Midoferja, pa se je sklenilo, da v roku 3 dni poda svoje mnenje. Stavil se je pismeni predlog, da se da obrtnemu odseku popolna avtonomija, in sicer do 1. junija t. l., ako pa ne, pa se odločimo za samostojno zbornico. Za ta predlog je glasovalo 10 svetnikov ter so ta predlog tudi podpi-

sali. Med njimi je bil tudi predsednik Ogrin in ker je po zborničnem statutu predvideno, da kamor glasuje pri enakih glasovih predsednik, je smatran predlog za sprejet. Od ostalih članov je izjavil g. Zadravec tako, da se glasovanja abstinja, njegovo izjavo je podal g. Urbas. Za neki sporazum, da ostane sporazum tako kot je dosedaj, pa je glasovalo 8 svetnikov. Ker je tako preje omenjeni predlog dobil večino, zahtevam, da se to respektira ter da se nadaljujejo pogajanja v smislu predloga. Ako pa zbornica to odkloni, pa v smislu predloga smatram, da se zbornica ne mara pogajati z obrtnim odsekom in prosim, da se kot končni sklep v smislu tega predloga odda banu kot nadzorni oblasti.»

Debata

Sledila je debata ter je g. Zadravec pojasnil, da je njegov glas napačno tolmačen. Vzdržal se je glasovanja v protest proti postopanju predsednika Ogrina. Čisto nepravilno je zato šteti njegov glas, kakor da bi se izrekel za stališče podpisnikov izjave.

Zb. svet. Rebek pripominja, da se je vprašanje avtonomije obrtnega odseka od vsega začetka razpravljalo v odseku tako, da bi se naš prikazalo kot nasprotnike te avtonomije. G. Ogrin je nadalje na sejah odseka govoril, da se mu de-

la krivica, da je bilo nastavljenih 6 uradnikov v zbornici brez njegove vednosti, da se je na seji predsedstva govorilo, da obrtniki nič ne plačajo, da slabo ravnaajo s pomočniki in vajenci in da je odhajal s seji predsedstva vedno slabe volje, ker je videl, da obrtniki v zbornici nič ne pomenijo. Če je to res, kar je govoril g. Ogrin, potem ga mora vzeti v zaščito, ker ne more dopustiti, da bi se predsednik obrtnega odseka na takšen način omalovaževal. G. Rebek je nadalje omenil, da je

g. Ogrin dejal, da so prihranki ZPO zamrzli in da je zbornica porabila ta denar za nakup nekaj parcel namesto za Zavod.

Predsednik Jelačin je takoj nato izčrpno odgovoril na vsa ta vprašanja. Pojasnil je najprej, kako je bilo s prihranki. Soglasno se je sklenilo na seji predsedstva, da se izkoristi prilika in da se za hranilne knjižice Kmetijske nakupijo parcele ter se je kupila ena na Dolenjski, druga pa na Tyrševi cesti. V ta namen se je porabilo 7 knjižic z 1.450.000 din vlog. Od teh je bila ena knjižica z 230.000 dinarji last ZPO. Kupile so se parcele, ker se je upravičeno sklepal, da bo vrednost teh parcel bolj narasla, kakor pa so znašale obresti Kmetijske. Ko so se kupile te parcele, se je naravnost mislilo na to, da se bodo zamenjale za primerne za obrtni dom. Zbornica bi za ta obrtni dom tudi prispevala in dala skupno pač mnogo več, kakor pa je bila vrednost knjižice ZPO. Tako je tudi svoje dni dala pa Trgovski dom. Zato je več ko iz trte izvit, da se je zbornica hotela polastiti tega denarja. Ne le tistih 230.000 din, temveč celo stavbišče bi šlo za obrtni dom.

Glede nastavitve uradništva pa je stvar naslednja. O namestitvi se je razpravljalo na predsedstveni seji, na kateri je bil navzoč tudi podpredsednik Ogrin, ki pa je od seje odšel, ker je bil med prosilci tudi njegov sin, ki pa ni bil nastavljen.

Naravnost izmišljotina pa je, da bi bili mi kakšni zatirateli obrtništva. Nasprotno je res in prepustil sem g. Ogrinu, da je izvrševal posle, ki so pripadali v mojo funkcijo. Absolutno tudi ni res, da bi se kdaj koli govorilo na predsedstvenih sejah, da obrtniški mojstri izkoriščajo pomočnike. Še manj je res, da bi se zahteve obrtnikov omalovaževale ali da ne bi upoštevali predsednika obrtnega odseka. Ravno nasprotno je res, da smo bili vedno iskreno za sodelovanje z obrtniki, ker smo bili za skupne zbornice in smo pač tudi vedno lojalno sodelovali. Toda z g. Ogrinom je križ.

G. Rebek se je s tem pojasnilom zadovoljil.

Zb. svet. Litrop izjavlja, da je podpisal dotično izjavo, ker je bil napačno informiran in ker sploh ni vedel za sporazum, ki se je sklenil med odseki. Je za to, da ostanemo skupaj in zato dotični svoj podpis preklicuje.

G. predsednik Jelačin omenja, da je pričakoval, da bo g. Ogrin lojalno izvrševal agende, ki mu jih je prepustil. To pa se ni zgodilo in tako je delegiral na zborovanje pekov v Ormož namesto tamošnjega zbr. svetnika Zadravca, ki je sam te stroke, zbor. svet. Bureša, ki je urar iz Maribora. Če bi jaz to naredil, je dejal predsednik Jelačin, bi takoj padli po meni.

G. Ogrin je nato odgovarjal na nekatere očitke ter je postala mestoma debata ostra. Trditev gosp. Ogrina, da bi se na seji predsedstva očitalo obrtnikom, da nič ne plačajo, je posebno ostro zavrnil predsednik trg. odseka Smrkolj. Pred. Ogrin je nato dejal, da je bilo to na seji finančnega odseka in da je to dejal neki član industrijskega odseka.

Zbor. svet. Čeč: Ali mislite mene?

Zb. svet. Iglič obžaluje, da se vedno premlevajo v plenumu zadeve iz obrtnega odseka. Toda samo v plenumu ne pa v odseku morejo dobiti člani obrtnega odseka informacije. Zdi se mu, da je vsa akcija za avtonomijo nastala le zato, ker se bližajo volitve v zbornico. Hannibal ante portas! Zeli, da bi bilo konec tega, da se pere naše perilo v plenumu!

Zb. svet. Šimene spominja na stari boj za ločene zbornice ter naglašja, da bo imelo obrtništvo kmalu priliko, da se izjavi, če so za skupne ali ločene zbornice.

Zbor. svet. Čeč je nato prav odločno in odkrito povedal svoje

mnenje. Hoče čiste račune ter je zato že večkrat kritiziral delo obrtnega odseka, ker se tu dela vse preveč familiarno. Navaja par takšnih primerov. Konstatira nadalje, da se je sklenilo, da ne sme noben član zborničnega sveta biti dobavitelj Zbornice, niti se ne smejo nastavljanje njegovi sinovi. To pa se ne izvaja. Omenja tudi, da je upravo parcele prevzel sam in da jo upravlja seveda gratis, dočim je g. Ogrin predložil račun. Zavrača, da bi kdaj nastopil proti avtonomiji obrtnega odseka, temveč hotel je le eno: red! (Odobranje.)

Zb. svet. Senčar omenja, kako težka napaka in kako težke posledice so bile, ker je g. Ogrin delegiral na občni zbor tamošnje čevlarske zadruge gospoda, ki ni ne zbor. svetnik ne njegov namestnik. Iz nacionalnih vzrokov želi, da se takšne napake ne bi več storile.

Zb. svet. Ambrožič pravi, da v obrtnem odseku ni mogoče govoriti, ker se vsaka beseda tolmači napačno, češ da smo proti avtonomiji obrtništva. Če bi podeželski obrtniki poslušali današnjo razpravo, bi prav čudno gledali.

Pred. Ogrin je nato reagiral na nekatere očitke in med drugim dejal, da je očistila parcelo družba, katere poslovanje je on. Računala pa je le po običajnih cenah. Če je koga drugega delegiral na zborovanje, za to zbornico ni nič veljalo.

Zb. svet. Stane Vidmar: Ta razprava se sedaj vleče že dve uri in postaja vedno bolj neokusna. Izgleda, da gre za osebo g. podpredsednika Ogrina, ki ne loči dobro svoje in obrtniške interese. Mora reči, da zaradi teh obrtniških debat pada nivo razprav od seje do seje. Zaradi teh prerekanj z g. Ogrinom zastaja vse drugo delo. Namesto, da bi razpravljali o tem, kako zaščititi naše gospodarstvo, se prekamemo o tem, če bo odvažal smeti s parcele g. Ogrin ali kdo drugi. Mislim, da je industrijski odsek dovolj jasno povedal, da mora biti teh neplodnih prerekanj konec.

Zb. svet. Fazarine naglašja, da je treba zaradi razčiščenja pojmov povedati, da nekateri gospodje iz obrtniškega odseka, in med njimi tudi g. Ogrin, vozijo na dveh koleskih. Izjavljajo se za skupne zbornice, drugod pa izjavljajo, da

zahtevajo ločene zbornice. Za visokega zastopnika zbornice je to nedopustno. Res je, da zapravljamo čas s to debato in zato apelira na obrtnike, da sprejmejo sporazum in napravijo konec temu mučnemu položaju. (Odobranje.)

Predsednik Jelačin: Razume, če so postali nekateri že nestrpni, toda tehnično se ni moglo drugače postopati.

Sedaj bomo glasovali in če g. Ogrinu to ni všeč, naj stori kar hoče.

Naglašja, da obrtniki niso vedno pravilno poučeni o delu zbornice, o čemer se je osebno prepričal na obrtniškem taboru v St. Vidu. Naglašja, da je vedno šel obrtnikom čim bolj na roko, da pa se je njegova ustrežljivost dostikrat izgrajevala.

Nato je odredil glasovanje ter se je od 47 navzočih zbor. svetnikov izreklo 43 za predlagani sporazum, proti pa so bili gg. Šimene, Ogrin, Klabušar in Virbnik.

G. Ogrin: Ni to zadnja instanca! S temi besedami je odšel s seje.

Ko se je sprejela še zbornična pristojbina, so sledili samostojni predlogi.

mo del brezposelnih v položaj in do možnosti, da je deležen kreditov, ki so za to na razpolago, bodisi v obliki zaposlitve pri javnih delih ali pa denarne podpore. »Uputnice« za to najpotrebnejšo skupino konsumentov ne pridejo pri nas do pravega učinka, ker so brezposelni raztreseni po vsej banovini in nimajo običajno niti teh sredstev, ki so za nabavo cenejših živil potrebna.

Z gospodarskega stališča posmatrano pomenijo uputnice, kot izraz intervencije države, poseg v normalno poslovanje trgovanja. Dokler so bile železniške prevozne tarife zelo visoke, so »uputnice« povzročale v trgovskem poslovanju veliko zmedo in se je opeptovano žulo, da so se »uputnicami« okoristili gotovi posredniki-poeidinci in da z njimi ni bil dosežen tisti učinek glede znižanja cen, da bi bile na korist širšim slojem in kar bi tudi opravičevalo njihovo izdajanje.

Ne bom navajal konkretnih primerov, kako se vrši razdelitev po občinah niti kako nevzdržen je položaj trgovstva, ako se mu od oblasti dela konkurenca na tak način. Smatram le, da se je dosednji način izdajanja »uputnic« in pošiljanja zrnate hrane tako skompromitiral in preživel, da je skrajni čas, da se likvidira. Naj železniška uprava splošno poceni prevoznino za Transporte v smeri pasivnih krajev, pa bodo imeli od tega koristi vsi konsumenti v direktni in indirektni obliki. Nedopustno pa je, da se v breme javnih sredstev vršijo enostranske porazdelitve zrnate hrane za agitacijo oz. da izkoriščajo »uputnice« politični mešetarji na škodo legalne trgovine. Zato

predlagam:

Visoka zbornica skleni:

1. Tarifa za prevoz zrnate hrane vseh vrst v pasivne kraje naj se poceni.
2. Sistem uputnic naj se dokončno likvidira!
3. V pasivnih krajih naj se izvišujejo javna dela, melioracije in osuševanja, uvedejo domače obrti in na ta način pridobi plodna zemlja in novi viri dohodkov prebivalstvu, ki bodo trajno odpravili dosednjo pasivnost.
4. Pošiljanje brezplačne prehrane v pasivne kraje se mora omejiti samo za primer elementarnih nezdov.
5. Trgovanje z žitom in mlevskimi proizvodi naj se v bodoče prepusti izključno legalni trgovini.

uprava prisiljena linearno povišati vse tarife, da bi na ta način pokrila izpade v svojem proračunu.

Cetudi abstrahiramo od stvarne kritike, da je tako nelegalno trgovanje in okoriščanje poeidincev na račun prehrane siromašnih slojev nedopustno, moramo ugotoviti, da tudi zvišanje železniških tarif ne bi bilo potrebno, če bi odpravili »uputnice«.

Predpogoj, da se z »uputnicami« doseže v socialnem oziru željeni namen je, da ima prebivalstvo vsaj toliko denarja, da more zbrati znesek, ki je potreben za nakup koruze, oz. pšenice, kakor tudi znesek, ki ga je treba plačati za ostalo voznino. Ako pa revno in potrebno ljudstvo tega denarja nima ali če ga občina ne more založiti, potem je tudi »uputnica« več ali manj izgubila svoj pravi pomen. Notorno pa je, da je tem bolj potrebna finančne podpore občina, čim bolj je siromašna. Institucije, ki obstajajo danes za podpiranje brezposelnih in sredstva, ki so jim na razpolago, ne zadostujejo niti izdaleka, da bi mogle uspešno višiti svojo nalogo. Zato pride sa-

Samostojni predlogi

Zborn. svetnik Ivan Roinik

za zboljšanje poštne prometa

Kmalu bo leto, kar smo na tem mestu upravičeno kritizirali nedostatke v našem poštnem, telegrafskem, posebno pa še v telefonskem prometu. Takrat smo na željo zborničnega predsedstva pismeno podali konkretne primere nedostatkov ter podali predloge za zboljšanje.

Ugotavljam pa, da se razmere v poštnem, brzojavnem in telefonskem prometu od takrat v naši banovini niso niti najmanj zboljšale, temveč še poslabšale. Mnogo

konkretnih primerov lahko vsak čas navedem.

Zato predlagam, da se danes sklene, da Zbornica za TOI na odločujočih mestih odločno zahteva, da se ti nedostatki v poštnem, brzojavnem in telefonskem prometu, katere smo svoječasno navedli in predlagali, že vendar enkrat in to nemudoma odpravijo in dela izvršijo, ker to zahtevajo narodni in gospodarski interesi, ravno tako pa državni interesi, kakor tudi ugled države.

Zborn. svetnik Josip Ambrožič:

Proti zvišanju skupnega davka na usnje

Na čevlje, katere izdelujejo tovarne (industrijska podjetja), se je po uredbi z dne 1. IV. 1937. pobirala skupna banovinska trošarina, ki je znašala n. pr. na čevlje iz usnja din 5— za par, na čevlje iz line kože pa din 12— za par.

Z novim finančnim zakonom se je ta obremenitev, ki je zadela samo industrijo, ukinila in namesto nje povečal skupni davek, ki se plačuje za usnje, za 4%. Ta davek znaša že sedaj 8,2%, po povišku pa bo znašal 12,2%.

Potem takem se je industriji na njeno zahtevo pač odpustilo spe-

cialno breme, zato pa naložilo novo breme, to pa ne samo industriji, ampak vsej čevlarski stroki. Najslabši in najsihibkejši čevljar bo moral plačati za 4% dražje usnje, ravno tako kakor največji industrialec, dasi se plačilna zmožnost sproletarizirane stroke samostojnih čevljarjev, ki je itak do skrajnosti oslabiljena po praktičnih Bafe, niti primerjati ne more s plačilno zmožnostjo industrije.

Spričo tega predlagam, da zbornica v zaščito siromašne čevlarske stroke sklene predlagati na merodajna mesta, da se ta izprememba razveljavi.

Predsednik trg. odseka Albin Smrkolj:

Proti žitnim »uputnicam«

Vprašanje prevoza žita in mlevskih izdelkov, posebno pa koruze z »uputnicami« za prehrano siromašnih slojev v pasivnih krajih je bilo opetovano predmet razprav v zborničnih sejah ter je zbornica podala pristojnim ministrstvom in banski upravi objektivno strokovno mišljenje, da je skrajni čas, da se politika »uputnic« in delitve koruze opusti ter oskrba siromašnih slojev postavi na solidnejšo podlago. V teh spomenicah smo dokazali, da je z železniško-tarifnega stališča žrtev 35 milijonov dinarjev, kolikor predstavlja vrednost uputnic vsako leto, neumestna, ker se siromaki niti četrtinskega prevoza ne morejo poslužiti. Dokazali smo nadalje, da vnaša občasno razdajanje koruze

in žita po nižji ceni v normalno poslovanje trgovskih krogov vedno negotovost, da bodo pri svojih zalogah pretrpeli škodo, ker morajo plačati polno prevoznino in ne prejmejo iz fonda za pasivne kraje nikakih podpor in dokazali smo tudi to, da od uputnic nimajo koristi oni sloji, katerim so namenjene, marveč se z njimi okorišijo le raznovrstni politični mešetarji, kljub vsem tem tehtnim dokazom pa nismo dosegli nobenega uspeha. Vsako zimo in spomlad se pojavljajo iste metode, posebno še, kadar se bližajo kake volitve in se smatra, da je treba na ta način dvigniti razpoloženje prebivalstva. Tudi v letošnji zimi smo imeli dokaj takih pojavov. Zato pa vidimo sedaj, da je železniška

Zborn. svetnik Ferdo Pinter:

Proti dokladam za narodni sanitetni fond

V naši upravi se po vrsti uvajajo razni fond, ki imajo namen pospeševati določene interese javne uprave. Ti fond, ki se upravljajo centralno in imajo vsak zase posebne dohodke. V zadnjem času so bili ustanovljeni kar trije taki fond, katerih vsak uvaža za namene, katere zasleduje, posebna bremena. Tako se je s cestnim fondom uvedla davščina, ki se pobira na blago, ki se pošilja v vagonih količinah po železnici, dasi bi človek mislil, da take pošiljke najmanj obremenjajo naše ceste. Dobili smo melioracijski fond, ki nalaga našim mlinom in žagam težke davke, proti katerim se ti upravičeno upirajo. — Pred kratkim pa smo dobili nov narodni sanitetni fond, ki zopet uvaža celo vrsto obremenitev. Uvaža se posebna doklada za kozmetične obrate, poleg tega povišujeta carina in skupni davek za uvožena kozmetična sredstva. Podražujejo se dalje zdravila in dezinfekcijska sredstva, podražuje nadalje prenočevanje po hotelih, vilah, penzionih, letovišnih domovih itd. Penzija je pri tem po višini obremenjena z 2 do 10 od-

stotkov tako, da se bo pri penziji preko 100 din pobiral 10 odstotni davek. Pobirala se bo dalje v korist tega fonda posebna davščina, ki znaša pri naravnih mineralnih vodah 10 odstotkov, pri umetnih mineralnih vodah pa 20 odstotkov. S temi dajatvami so občutno prizadeti trgovci kozmetičnih predmetov in prodajalci mineralne vode. Še bolj pa so prizadeti gostinski obrati, ki naj bi plačevali razmeroma visoko dajatev na penzijo, ki jo plačujejo gosti.

Najtežja obremenitev pa je uvedba nove zdravstvene doklade, ki znaša 3 odstotke od predpisanega neposrednega davka. Na ta način se bo dajatev tudi za druge fonde še stopnjevala z zdravstveno doklado in z njo vred dosegla obremenitev, ki je za naše davkoplačevalce vsekakor pretežka. Nova doklada je tembolj občutna, ker pobira banovina na obmen družbenih zdravstvenih namene posebno zdravstveno doklado, ki znaša v dravski banovini 5 odstotkov. Zdravstvene občine imajo do malega isti cilj, kakor pa narodni sanitetni fond in nji-

hov delokrog se v vseh bistvenih točkah krije z delokrogom narodnega sanitetnega fonda. Vendar pa cela uredba nikjer ne omenja, da se z njo zakon o zdravstvenih občinah glede konformnega delokroga v katerem koli oziru kaj izpreminja ali razveljavlja. Ze sedanje breme je tako težko. Če se to breme sedaj še poveča s 3 od-

stotki prispevka za narodno-sanitetni fond, dosega breme ob ističasnem pobiranju zdravstvenih doklad izmero, katero davkoplačevalci v dravski banovini ne morejo vzeti brez ugovora na sebe. Predlagam, da Zbornica opozori odločujoče faktorje na nujno potrebo, da tudi država iz svojih davčnih dohodkov prispeva za ta

fond vsaj toliko, kolikor je prispevala za zdravstvene namene že sedaj, ko je krila izdatke te vrste iz skupnih dohodkov, da se tako preprečijo nove dajatve, ki bi trgovce in gostilničarje preobčutno obremenile.

Dalje je nujno potrebno, da se strne delokrog zdravstvenih občin z delokrogom narodno-sa-

nitetnega fonda, da se za en in isti namen ne bodo pobirale dvojne dajatve.

S samostojnimi predlogi je bil dnevni red seje izčrpan in je predsednik Jelačin zaključil sejo.

Ostale samostojne predloge objavimo v prihodnjih številkah.

Združenje trgovcev za srez Kamnik

ima redno letno glavno skupščino v nedeljo 26. marca 1939. ob 14. v restavraciji gosp. Uršiča v Kamniku, Maistrova ulica.

(V slučaju nesklepčnosti eno uro kasneje ob vsakem številu.)

Dnevni red:

1. Volitev dveh overovalcev zapisnika.
 2. Poročilo predsednika in tajnika.
 3. Odobritev proračunskega zaključka za leto 1938.
 4. Poročilo nadzornega odbora.
 5. Odobritev proračuna za leto 1939.
 6. Samostojni predlogi članov, ki pa morajo biti tri dni pred skupščino pisмено javljeni upravi.
 7. Slučajnosti.
- Proračun in obračun sta pri upravi Združenja na vpogled od 12. marca dalje.
- Kot udeleženci se bodo smatrali samo oni člani, ki se pred skupščino osebno javijo pri tajniku. (Pooblastila se priznajo samo prijavljenim poslovojem.)

Za Združenje trgovcev za srez Kamnik:

Predsednik: A. Stergar s. r. Tajnik: A. Klemenčič s. r.

Opozarjamo članstvo, da brez poslovne knjižice ne sme imeti niti učencev, niti pomočnikov zaposlenih. Poslovne knjižice izdaja uprava Združenja.

sk razmere ne ustrezajo interesu mlajbli. okolice, smo podvzeli vse za otvoritev telefonskih zvez s St. Vidom, Ježico, Škofljico, in za brzozavno z Ljubljano—Smarje-Sap.

Leta 1930. se je izvršila razdelitev države po banovinah in smo že naslednje leto občutili to razdelitev s povišanim banovinskim proračunom, ki se je takrat zvišal kar za 30 milijonov din.

V letu 1932. smo pričeli poslovati po novem obrtnem zakonu, ki je po 7 letih pokazal mnogo hib. Tako se je krošnjarstvo še pomnožilo, konsumi in zadruga pa imajo sedaj še več predpavic.

V tem letu smo prav posebno občutili krizo lesne trgovine. Ziveli smo v popolnem zastoj. Se kanje gozdov in prevažanje lesa je prenehalo. Sankcije so nevdržni položaj še poostrele. Davčna uprava se ni brigala za revščino našega človeka. Navodila iz centrale so bila stroga. Izvršenih je bilo 3600 davčnih rubežni.

V letu 1933. smo ugotovili uničujoče nazadovanje poslovnega prometa, ki je padel skoro za 50%. Silno pomanjkanje gotovine je gospodarsko življenje pritisnilo popolnoma ob tla in denarni zavodi so izplačila ustavili.

Prišel je zakon o zaščiti kmeta, ki je trgovcu vzel vsako možnost pravice do izterjevanja dolgov. Vse je bilo zaščiteno, le trgovci je postal plen neizprosnega izterjevanja davčnih uprav in bank.

Ze leta 1934. je prišel na dan nov zadrugi zakon. Na protest gospodarskih zbornic je bil umaknjen, vendar je dobil lani veljavnost. V takratni skupščini je proti zadrugi zakonu zakon protestiral v imenu gospodarskih krogov edino generalni tajnik g. Mohorič, ki je opozarjal na velike škodljive posledice tega zakona. A zaman!

Davčna uprava ni mirovala in je razposlala 40.000 opozorilnih položnic za plačilo zapadlih davkov in izvršila nič manj kot 9000 rubežni.

Najtežje leto je bilo leto 1934. in zadela bi nas katastrofa, če ne bi bili tako čuječi. Zopet smo šli pred Mestni dom, zaprli trgovine ter protestirali proti postopanju finančne uprave. Pomagalo je. Davčna oena se je omilila. Davčni odbori so takrat storili neprecenljive koristi trgovskemu stanu.

V tej hudi gospodarski stiski in borbi se je ustanovilo Centralno predstavništvo v Beogradu.

Jubilejni občni zbor Združenja za ljubljansko okolico

Agilno Združenje za ljubljansko okolico je praznovalo v ponedeljek 20letnico svoje ustanovitve. Vaznosti lepega jubileja se je članstvo zavedalo v polni meri ter je bil občni zbor tako dobro obiskan. kakor že dolgo ne. Težke čase je preživelo v teh 20 letih združenje in njegovo članstvo, a tudi dokaj uspehov, da bilanca teh 20 let nikakor ni slaba, čeprav pa tudi ni takšna, kakor bi mogla biti, če bi bile pri nas ugodnejše razmere. Pri vsej napetosti zunanjih dogodkov pa smemo ravno sedaj ob

20letnici upati, da bodo tudi v Jugoslaviji nastale lepše razmere, ki jih bo omogočil sporazum, ki si ga želimo vsi. To željo je tudi občni zbor glasno poudaril.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Jernej Logar ter pozdravil sreskega načelnika dr. Maršiča, predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina, podpredsednika Zveze trg. združenj Antona Verbiča in tajnika dr. Pustiška, predsednika Trg. društva »Merkur« dr. Frana Windischerja ter zastopnike tiska. Nato je nadaljeval:

Poročilo predsednika Jerneja Logaria

Z današnjo redno skupščino stopamo v 20letnico našega stanovskega dela in prizadevanja.

Če se ozremo nazaj na rojstvo naše organizacije in pogledamo, kaj smo vse storili in dosegli, potem moram že ugotoviti, da smo z internim delom in nasveti nam naklonjenih predstavnikov gospodarskih organizacij zdržali hude in borbene čase.

Bili so časi, ko smo morali s skrajnimi naporimi pomirjevati razdražene vrste članstva pod silnimi udarci davčnih in drugih dajatev, ki so večkrat presegle davčno moč malega trgovca.

Neizprosni davčni vijak v času gospodarske krize in tudi pozneje je povzročil, da smo šli v strnjenih vrstah protestirati na ulice. Mi stopamo redko na ulico, a kadar to storimo, takrat je to res treba. Če smo takrat z našimi odločnimi nastopi dosegli delno omiljenje krivičnega davčnega postopka, se moramo zahvaliti samo stanovski zavednosti članstva.

Nehvaležno bi bilo, če bi ob tej proslavi 20letnice ne omenil dveh mož, ki sta nam v mirnih in hudih časih svetila v boju za naše interese.

Ta dva moža sta dva naša zvesta tovariša predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin in predsednik Zveze g. Stane Vidmar. (Zivio klici.)

Prosim g. Jelačina in g. Vidmarja, da sprejmeta za ves svoj trud in prizadevanje ter nesebično požrtvovalnost prirsčno in globoko zahvalo vsega trgovstva ljubljanske okolice.

Naša iskrena želja je, da ostane še nadalje vodnika slovenskega trgovstva!

Tovariši! Imeli bi vzrok, da bi danes ob 20letnici izdali obširno poročilo v obliki posebne jubilejne brušure o delu, uspehih in neuspehih našega združenja. Znesek, namenjen za jubilejno brušuro, pa bomo raje namenili za podporo onemoglim našim trgovskim tovarišem in njihovim svojem ter pripadnikom našega stanu. S tem sem tudi prepričan, da bomo našo obletnico najlepše počastili. (Odobranje.)

Pri tej priliki se moram spomniti tovariša Frana Zebala, ki je pred 20 leti z gorečo ljubeznijo ustanavljal naše združenje in ga srečno vodil do časa, ko je prevzel posle predsednika častni in ugledni tovariš g. Josip Šporn iz Ježice.

Ko sem izrekal zahvalo ustanoviteljem ter voditeljem naše organizacije, imamo pred seboj tudi

našega starega in dolgoletnega prijatelja, tajnika Zbornice dr. Ivana Plessa, ki nam je res ob vsakem času in priliki očetovsko stal ob strani in nam pomagal.

Tudi njemu naša prirsčna zahvala, ravno tako pa tudi generalnemu tajniku Ivanu Mohoriču. Kadar smo se zatekli k njemu, vselej smo šli z dobrimi nasveti od njega.

Dolžnost mi narekuje ponovno izkazati posebno čast in pozornost sreskemu načelniku dr. Maršiču, ki je počastil našo skupščino. Ugotavljam, da nas je po 20 letih prvič doletela čast imeti v naši sredi predstavnika oblasti v osebi sreskega načelnika.

Predsednik Logar se je nadalje zahvalil tudi časopisom, zlasti pa tudi gospodarskim urednikom »Jutrac« in »Slovenca« ter »Slovenskega naroda«, prav posebej pa še uredniku »Trgovskega lista«. Na »Trgovski list« naj bi pač bil naročen vsak trgovec.

Ko zaključujem, se zahvaljujem še članom uprave Ivanu Rantu iz D. M. v Polju, Petru Habiču z Vrhniko in Jošku Majaronu iz Borovnice za večletno in vsestransko delo v davčnem odboru.

Toplo zahvalo izrekam tudi članu reklamacijskega odbora tovarišu Albinu Smrkolju, ki je vselej pokazal veliko razumevanje za težnje malega trgovca pri reševanju prizivov v reklamacijskem odboru.

Pozabiti ne smem nad vse marljivega in požrtvovalnega člana uprave, našega Dobrovčana, tovariša g. Lojzeta Ambrožiča.

V ožjem smislu ga lahko imenujemo gradbenega referenta ljubljanske okolice, oziroma skrbnega čuvarja naravnih lepot polhovgrajskih dolomitov.

Ostalemu članstvu, dragim tovarišicam in tovarišem pa tudi prijateljsko zahvalo!

Bližnja bodočnost nas bo postavila pred nova dejstva in dela. Upamo, da se bodo politične in gospodarske razmere prilagodile potrebam prebivalstva za dobrobit in napredek naše velike in močne domovine Jugoslavije.

Joško Jelačin in Davorin Šetinc častna člana

Predsednik Logar je nadaljeval: V naši sredi sedita dva tovariša, ki sodelujeta v upravi in nadzornem odboru polnih 20 let. To sta gg. Joško Jelačin iz Rudnika in Davorin Šetinc z Vrhniko.

Oba sta pokazala veliko požrtvovalnost ter ljubezen do združenja. Pomagala sta pri ustanovitvi in

sta še danes aktivna člana združenja.

Da se jima oddolžimo za njuno delo in napredek v naši organizaciji, mi je čast na predlog uprave v smislu čl. 10. pravil predlagati današnji skupščini, da ju v znak priznanja izvoli za častna člana.

Prosim slavno skupščino, da ta sklep uprave soglasno odobri. (Zivahno odobranje.)

Predsednik Logar je nato prečital krasno sestavljeno pismo predsednika dr. Windischerja, ki

Predsednik Ivan Jelačin

se zahvaljuje za pozdrav v imenu Zbornice in v svojem imenu ter izreka združenju svoje čestitke.

Težka je borba, ki jo mora voditi trgovec, zlasti pa mali trgovec. Dostikrat se mu gode hude krivice, zato je tudi razumljivo, če je njegova kritika včasih ostrejša. Tudi če je ostrejša, pa trgovec nikdar ne pozablja, da je konstruktiven element in zato hoče s svojo kritiko zidati, ne pa podirati. Trgovci je soliden temelj za državo in oni, ki vodijo državo, naj tega nikdar ne pozabijo.

Pomislijo pa naj tudi, da se trgovec mora braniti proti prevelikim brémom, če ga spravljajo v ubožstvo, kajti kjer so sami berači,

poročilo tajnika L. Šmuca,

ki je izvajal med drugim:

V prostorih trgovskega društva »Merkur«, matičnega društva slovenskega trgovstva, je bil 2. maja 1919. leta sestanek pripravljalnega odbora za ustanovitev gremija trgovcev. Takratni tajnik Zbornice dr. Windischer je pri sestavi pravil sodeloval in pomagal z nasveti, da je gremij začel redno in uspešno delo.

Dne 20. maja 1919. je bil sklican ustanovni občni zbor v veliko dvorano Mestnega doma, na katerem se je med drugim razpravljalo o važnih vprašanjih in zahtevah malega trgovca, zlasti pa o davku na vojne dobičke, ki je bil za takratne čase in gospodarske razmere ogromen. Povzročil je protestno zborovanje pred Mestnim domom, kjer se je zbralo nad 3000 trgovcev iz vse Slovenije. Impozantni zbor je vodil predsednik Jelačin.

Naslednja leta so potekala hitro, da praznujemo danes že 20letnico. Ob ustanovitvi naše organizacije smo doživljali neprestane in stroge kontrole finančnih organov.

Davki so naraščali vsako leto. Takrat smo imeli še pravico voliti v cenilne komisije in je članstvo volilo zaupne moze. Združenje je vselej častno izšlo iz volivnega boja ter prirejalo davčna predavanja, ki so vsa odlično uspela.

Ko smo opravili volivno borbo v cenilne komisije, smo se podali na delo proti nelegalnemu poslovanju konsumov in zadrug, ki so na vseh koncih in krajih občutno škodovali našemu trgovcu.

V ospredje so silila prometna vprašanja ljubljanske okolice. Podvzeli smo vse potrebne korake ter podpirali prizadevanje interesentov za otvoritev postajališča v Mednem. Če gre komu priznanje za uspeh otvoritve postaje v Mednem,

tam tudi davkarija ne bo nič našla.

Mi trgovci smo bili vedno za našo državo, ker hočemo biti svobodni državljani svobodne Jugoslavije, zato pa tudi zahtevamo za sebe svobodo besede. To svojo željo po svobodi je treba danes, ko se dogajajo po svetu tudi najbolj nezasišane stvari, tem bolj poudariti.

Koncem svojega govora je predsednik Jelačin apeliral na trgovce, da se čim bolj oklenejo svojih organizacij, ker se bo njih stanje zboljšalo le, če bodo njih organizacije močne in trdne. Prepričani pa morajo biti, da jim bo Zbornica vedno zvesto ob strani in podpirala vsa njihova prizadevanja. (Zivahno odobranje.) Sledilo je

gre v prvi vrsti našemu vrlemu članu nadzornega odbora Janku Cirmanu.

Posrečilo se nam je doseči tudi otvoritev postajališča v Notranjih Goricah. Glede otvoritve postajališča na Viču smo si že v l. 1926. s takratno občinsko upravo mnogo prizadevali, vendar še do danes nismo dosegli uspeha.

V letu 1927. so se pojavili prvi znaki gospodarske krize. Pričeli smo borbo proti ostrim določilom taksnega zakona in pretiranim uvozinam mestne občine ljubljanske.

Neprestane revizije po trgovinah v smislu zakona o pobiranju draginje so naše vrste zopet postavile v obrambo. Po neštetih intervencijah smo končno dosegli uvedbo davčnih plačilnih nalogov in je tako trgovec vsaj vedel, koliko davkov mora plačati.

V letu 1928. smo v borbi za točilne pravice popolnoma propadli. To leto imamo zapisano kot čas neprestanih vladnih kriz. Uspehi gospodarskih krogov so bili takrat minimalni, zato pa smo dobili mnogo novih zakonov, ki so trgovskemu stanu nalagali samo nova obžutna bremena. Uvedla se je pridobnina. Gospodarski krogi so takrat zlasti opozorili na potrebo zveze Slovenije z morjem.

Leto 1929. je bilo leto v znamenju gospodarskega nazadovanja, kopičile so se oblastne in občinske doklade in državni davki. Čeprav so bile te dajatve zelo občutne, vendar Združenje ni pozabilo svojega stanu in prispevalo za zgradbo Trgovskega doma din 30.000—

Združenje pa je podpiralo tudi strokovno šolstvo. Tako podpira šole na Vrhniku, Devici Mariji v Polju in St. Vidu.

Zbog stalnih pritožb, da telefon-

Kljub narodni nesreči, ko smo izgubili viteškega kralja Aleksandra, se takratni režim ni spame-toval in je še poostiril postopanje proti izmozganemu davkoplačevalcu. Samo v ljubljanski okolici je bilo to leto 64.000 davčnih opominov, 18.000 rubežni ter 1500 prizivov proti pretiranim davkom.

Ni bilo še dovolj revščine med trgovci. Občine so začele prodajati moko in koruzo za revne sloje. Po veliki večini so se te »uputnice« le zlorabljele in revni ljudje niso imeli od te koruze nič.

Leto 1937. nam je prineslo politično pomirjenje z brati Bolgari. Slo je na bolje. Javna dela so se začela vsaj v skromnem obsegu, da stopamo polagoma h gospodarskemu oživiljenju. Komaj smo se pomirili od davčnega pritiska, nas je spravil na nogo inozemski velekapital s svojo veleblagovnico »Ta-Ta«. Delen uspeh smo pa v tej borbi vendarle dosegli.

Vso skrb smo posvečali tudi internemu delu. Dosegli smo 12 novih telefonskih zvez v ljubljanski okolici, avtomatično centralo v St. Vidu, izboljšanje banovinskih cest itd. Zato pa smo dobili centralne banovinske trošarine, od katerih imajo zopet koristi drugi. Pričeli smo borbo proti monopolizaciji šolskih zvezkov in nadaljevali borbo proti konsumom, borili se za spremembo uredbe proti krošnjarstvu in za novelizacijo obrtnega zakona. V sedanjem finančnem proračunu oziroma pooblastilih je dobil minister trgovine in industrije pravico novelizirati obrtni zakon in upamo, da se bo to kmalu izvršilo. Ministrski svet je dobil pooblastilo, da uveljavi novo uredbo o zatiranju šušmarstva.

Podpredsednik Zveze g. Anton Verbič

je pozdravil občni zbor tudi v imenu zadržanega predsednika Vidmarja ter nato v obširnem govoru poročal o delu Zveze v preteklem letu. Omenil je predvsem lepo uspehi trgovskih kongresov v Ljubljani, kateremu je dala številna delegacija Bolgarov poseben pomen.

Zveza je bila reorganizirana in je bilo njeno delo zelo intenzivno. Zlasti se je borila proti krošnjarstvu, ki bi že znatno popustilo, če ne bi nekateri sreski načelniki i ko mlo kaznovali krošnjarjev. Kako treba postopati proti krošnjarjem, se je pokazalo v volivni borbi, ko je bilo v treh dneh krošnjarstva po Sloveniji konec. Obžalovati je, da niti ljubljanski magistrat ne razume prav potrebe borbe proti krošnjarstvu. Samo zaradi popustljivosti oblasti je mogoče, da imajo krošnjarji danes po deželi že cela skladišča manufakture! Največji promet imajo, a ne plačujejo davkov. Trgovci pa imajo vedno manjši promet, davkov pa morajo plačevati vedno več.

Podpredsednik Verbič je nadalje govoril o veleblagovnicah in nabavljajnih zadrugah ter zlasti ostro grajal, da so smele uradniške nabavljajne zadruge spreminiti pravila v tem smislu, da morejo biti člani zadrug tudi neuradniki. Zadruga misel je s tem flagrantno kršena. Poročal je, da je interveniral zaradi teh stvari tudi v Beogradu in da sta mu šla posl. dr. Golia in dr. Koce zelo na roko.

Nadalje je poročal o delu Zveze zaradi spremembe § 19. obrt. zak. in zaradi zvišanja davčne odmere, ker da so dosegli nekateri trgovci za 25% večji promet. Zveza je dosegla nadalje, da se solne vrečice smejo zaračunavati, da smejo vato in obvezilni material prodajati tudi drogeristi, da se vsaj neke vrste domačih čajev smejo še nadalje prodajati v trgovinah in da bo reklame Meini na vžigalicah konec.

Zveza se je borila nadalje za spremembo uredb o hranilnicah, o vojni invalidih, o tekočem gorivu itd. Zelo živahno so delovali tudi vsi odseki zveze.

S temi in drugimi važnejšimi zahtevami smo lani v maju stali na impozantnem vsedravnem trgovskem kongresu v veliki dvorani Uniona, katerega je vodil v borbah preizkušeni predsednik Zveze Stane Vidmar.

Ta kongres je bil prisrčna po-bratimija z brati Bolgari. Na tem kongresu so bile sprejete zahteve trgovstva iz vse države.

Danes ob 20letnici obstoja našega Združenja sem vam podal le bežen pregled našega dela in dela naših gospodarskih voditeljev, iz katerega lahko objektivno presodite križev pot, ki smo ga napravili.

Navdaja nas upanje, da stopamo ob 20letnici v dobo pomirjenja in resnega dela in v to nam Bog pomagaj!

Predsednik Logar je nato med odobravanjem članstva izrekel svoje priznanje tajniku Šmucu in g. Jezerškovi za njuno zvesto delo.

Blagajnik Ivan Rant je podal računski zaključek ter navedel, da je naraslo premoženje Združenja na 42.269 din.

V imenu nadzorstva je poročal g. Joško Jelačin, ki je predlagal absolutorij upravi. Zlasti je naglasil, da je blagajnik štedil in da je vse premoženje varno naloženo. Hkrati se je zahvalil občnemu zboru za izvolitev za častnega člana ter zagotovil občnemu zboru, da bo z vsemi silami deloval za napredek Združenja. (Odobravanje.)

Soglasno je bil sprejet še proračun, ki ga je podal g. Rant in ki izkazuje 39.550 izdatkov ter 15.000 dinarjev dohodkov. Primanjkljaj se bo kril z doklado.

Poročal je nadalje še o vseh drugih intervencijah Zveze in na koncu pozval vse, da podpirajo naše edino stanovsko glasilo, naš »Trgovski list«. Od vseh svojih dobaviteljev naj zahtevajo, da inserirajo v »Trgovskem listu«! Z velikim odobravanjem so sprejeli zborovalci poročilo g. Verbiča, predsednik Logar pa se je njemu in Zvezi še posebej zahvalil za podporo. Sledile so

volitve.

Vložena je bila le ena lista in je bila ta izvoljena z aklamacijo.

Izvoljeni so bili:

Logar Jernej, predsednik, Ogrin Ivan, podpredsednik;

kot člani uprave:

Ambrožič Alojzij, Gaberje-Dobrova, Ambrož Ivan, Zg. Kašelj, Grebene Fran, Preserje-Podpeč, Habič Peter, Vrhnika, Hafner Lovro, Preska, Medvode, Majaron Joško, Borovnica, Minatti Daniel, Studenec-Ig, Müller Leopold, Grosuplje, Pečnik Stanko, Ježica, Rant Ivan, Devica Marija v Polju, Svetina Tomaž, Tacen pod Šmarno goro, Toni Jakob, Sap-Škofljica;

kot namestniki:

Leben Janez, Horjul, Erbežnik Valentin, trgovci, Vnanje gorice, Gale Ivan, Grosuplje, Leben Jože, Dvor-Polhov gradec, Pire Jernej, Sneberje, Susman Ivan, Strahomer-Tomišelj.

V nadzorni odbor:

Jelačin Joško, Rudnik, Petrič Ivan, Borovnica, Gartoža Ivan, Zgornja Zadobrova;

kot namestniki:

Šetine Davorin, Vrhnika, Kirn Fran, Preserje-Kamnik, Cirman Janko, Medno, St. Vid.

Kot delegati Zveze trgovskih združenj:

Logar Jernej, Rant Ivan, Ogrin Ivan, Majaron Joško;

kot namestniki:

Habič Peter, Ambrožič Alojzij, Pečnik Stanko, Grebene Franc.

Pri slučajnostih se je razpravljalo še o potrebnih ukrepih zaradi nove nabavljajne zadruge v Šent Vidu, naker je predsednik Logar zaključil občni zbor.

Občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani

Na praznik sv. Jožefa je bil v dvorani Trgovskega doma občni zbor Društva trg. potnikov in zastopnikov. Občni zbor se je vršil v razveseljivem znaku lepih uspehov, ki jih je društvo doseglo v preteklem letu. Predvsem bodo naši trgovski potniki vendar enkrat prišli do znižanih železniških kart, ki jih imajo v drugih državah trg. potniki že davno. Ne priča o uvidevnosti naših odločujočih činiteljev, da bo ta zahteva trgovskih potnikov dosežena takoj. Kajti za razvoj domače tr-

predsednik Krek svoje poročilo

V glavnem je navedel v svojem poročilu historiat boja za znižane železniške karte. Že lani je bilo skoraj vse dogovorjeno, da dobe trgovski potniki in zastopniki polovično železniško vožnjo. Stvar pa je propadla, ker je beograjska trgovinska zbornica pokazala popolno neumevanje za to upravičeno zahtevo potnikov. Mnogo težav je bilo tudi treba premagati, da se je uredilo vprašanje legitimacij za ukoriščanje voznih ugodnosti. Da bi se prepričale zlorabe, se je zahtevalo, da izdaja potrebne legitimacije zbornica. Končno je bilo vendarle rešeno to vprašanje in bo izdajala zbornica legitimacije, toda samo članom Društva trg. potnikov in zastopnikov, ker je drugače vsaka kontrola nemogoča.

Vprašanje znižane vožnje na železnicah bo za trgovske potnike urejeno tako, da mora vsak pla-

govine in industrije imajo naši trg. potniki neprecenljive zasluge, saj so bili oni tisti, ki so spravili večino naših domačih izdelkov v promet.

Občni zbor je otvoril zaslužni predsednik društva Janko Krek, konstatiral sklepčnost ter pozdravil vse navzočne, zlasti pa predsednika trg. društva »Merkur«, dr. Frana Windischerja, ki je bil vedno zvest prijatelj društva. (Zivio-klici!) Pozdravil je tudi urednika »Trg. lista«, ki je vedno podpiral težnje društva. Nato je podal

čati neko posebno pristojbino, ki znaša za 3. razred za eno četrtletje 260 din, za pol leta 520 din in za vse leto 1040 din. Kdor plača to karto, ima potem pravico do polovične vožnje na vseh progah Jugoslavije. Posebno ugodno bo to za potnike v centralnih krajih, toda tudi za potnike v Sloveniji se bodo te karte izplačale. Nekaj voženj v Maribor ali Beograd, pa je karta v celoti plačana. Posebno ugodno je to, da se more vzeti karta za polovično vožnjo tudi samo za tri mesece, da jo morejo uporabljati potniki tudi le v času, ko ne potujejo v avtomobilih.

V zvezi s tem je tudi navedel predsednik Krek, da dela društvo na to, da se oproste potniki, ki potujejo v svojih avtomobilih, plačila luksuznega davka za avtomobil.

O delu društva je nato podrobneje poročal

tainik Šturm

pri nas inozemski zastopnik večjo zaščito kakor naš. Ugotovljeno je, da gre vsako leto iz naše države nad 200.000.000 din, ki jih zaslužijo inozemski zastopniki. Ves ta denar bi mogel ostati doma. Že samo v tem je zadostno upravičena naša borba.

Kakor veste, so bili zagrebško združenje, beograjsko združenje in naše društvo združeni v Centralni upravi v Zagrebu. Iz neznanih razlogov je lani izstopilo iz Centralne uprave beograjsko društvo, naker se je uprava razšla. Zelo moramo to obžalovati, ker brez močne skupne organizacije bomo le težko uveljavili svoje težnje.

»Trgovski list«

v bodoče glasilo društva

Z razidom Centralne uprave ste prenehali dobivati tudi njeno glasilo »Trgovački putnik«. V nadomestilo je odbor sklenil dogovor s tukajšnjim »Trgovskim listom«, da bi na društvene stroške dobivali vsi naši člani vsako petkovo številko brezplačno. Tej številki bi bili rezervirani vsi članki in dopisi, ki obravnavajo vprašanja in težnje našega stanu. Upamo, da ste s tem zadovoljni, zlasti še, ker prinaša »Trgovski list« gotovo veliko več kakor »Trgovački putnik«. Članarina se zaradi tega ne bo zvišala.

Od ustanovitve našega društva pa do danes se neprestano borimo za važne ugodnosti na železnicah. Ker je o tem že poročal predsednik Krek, ne bom o tem govoril.

Šifrerjev podporni sklad

V preteklem letu je umrl samo en naš član, ki pa ni zapustil svojcev, ki bi jim pripadala posmrtnina, tako je ostal sklad nedotaknjen. Izplačali smo samo dve vdovi prejšnjih let, ki sta se sedaj zadovoljili z vložnima knjižicama.

K sklepu naj omenim, da bode zopet postala nujna potreba oživiti našo Centralno upravo, že z ozirom na to, da bodo imela naša društva pri izdajanju legitimacij

za popust na železnici tudi svojo besedo.

Naša pisarna je razposlala v preteklem letu 588 dopisov in 327 okrožnic, prejela je pa 254 dopisov. Pri tej priliki bi vas prosil, da bolj poročate važne stvari odboru.

Med letom je pristopilo 10 članov, umrl je pa eden in šteje društvo 82 rednih, 140 ustanovnih in 2 podporna člana, skupaj 224 članov. (Odobravanje.)

Tajnik je prečital tudi vlogo Zbornice na bansko upravo, kako prihajajo k nam nekateri tuji potniki kot turisti, izkoriščajo polovično vožnjo in ne plačujejo nobene davka. Banska uprava je nato izdala nalog, da se mora vsakega tujega potnika brez davčne karte in legitimacije izgnati. Če zahteva orožniki od potnikov legitimacije, naj ne bo nihče nejevoljen, ker se to dogaja v našem interesu.

Kakor druga leta, je tudi letos daroval g. Šibenik za Šifrerjev sklad 500 din.

Blagajniško poročilo je podal pregledno kakor vedno blagajnik g. Gril. Izkazati je mogel prebitok v višini 4468 din, ki ga je društvo lani doseglo. Šifrerjev sklad pa je narasel na 56.067 din.

Revizor Češnik predlaga absolutorij upravi, blagajniku Grilu pa še posebej pohvalo. (Odobravanje.) Sledile so

volitve

ter je bil izvoljen naslednji odbor:

Janko Krek, predsednik, Franc Urek, predsednik razsodišča; Andrej Šturm, tajnik, Alojzij Gril, blagajnik; odborniki: Viktor Bogataj, Rudolf Vidmar, Jakob Novak, Jos. Osojnik, Ludvik Remic, Franc Zalekar, Franc Živič; revizorja: Pavel Česnik in Avgust Iglič.

Predsednik Krek se je zahvalil za izkazano zaupanje ter prosil člane, da upravo čim bolj podpirajo, zlasti v njenem boju proti tujim potnikom in zastopnikom. Sporoča dalje, da se zaradi boleznih stari prijatelj društva dr. Ivan Pless ni mogel udeležiti današnjega zbora. Dr. Pless je vedno z ne navadno vnemo podpiral društvo in dolžni smo mu veliko in iskreno zahvalo. (Odobravanje.)

Tajnik Šturm je nato dal še nekatera pojasnila glede legitimacij, obdačevanja ter navedel razliko med trgovskimi potniki in zastopniki.

Nato je predsednik Krek zaključil občni zbor, ki je podal lepo bilanco uspešnega dela Društva trg. potnikov in zastopnikov v lanskem letu.

XX. REDNO LETNO SKUPŠČINO

ima

Združenje trgovcev za srez Kranj

v sredo dne 29. marca 1939. ob 13. uri v predavalni dvorani Narodnega doma v Kranju.

Dnevni red:

1. Volitev 2 overovateljev zapisnika.
2. Poročilo uprave.
3. Računski zaključek za l. 1938.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Proračun za leto 1939.
6. Samostojni predlogi.
7. Slučajnosti.

V smislu čl. 16. pravil sklepa skupščina z absolutno večino glasov navzočih članov. Ako ob sklicani uri ne bo navzočih zadostno številko članov, t. j. $\frac{1}{3}$, se skupščina vrši 1 uro pozneje ter sklepa o dnevnem redu ne glede na številko prisotnih članov.

V Kranju, dne 8. marca 1939.

Predsednik:
Berjak Franc s. r.

Politične vesti

Na slavnostni večerji v čast predsednika Lebruna je imel angleški kralj Jurij VI. zdravico, v kateri je med drugim dejal: Francosko-angleški odnosi se dostikrat poslabšajo, toda še nikdar niso imeli tako velik pomen kot sedaj. Naša dva naroda se lahko ozreta nazaj na vrsto stoletij, ki jih ne izpolnjuje le junaštvo, temveč tudi veliki uspehi v znanstvu in umetnosti. Praksa demokratičnih vlad je dala našima narodoma ustanove, po katerih se najbolj zgovorno izražata svoboda in pravica, ki ju naša naroda enako ljubita. Naša naroda se zavedata tudi skupnosti, ki ju veže. Prepričan sem, da bodo mogli naši državniki še uspešneje sodelovati, kar bo le usluga miru. Obe naši vladi sta pripravljene čim več storiti za mir, ne bosta pa sodelovale pri nobeni ureditvi, kjer se kršijo načela, ki morajo vladati v odnosih posameznih držav. Zavedamo se težav, ki so nam na poti, vendar pa gledamo z zaupanjem v bodočnost, ker se zavedamo svoje sile, svojih intelektualnih in drugih vrlin. Posebno v času stiske pokazeta naša naroda te vrline.

Predsednik Lebrun pa je odgovoril: Prijateljstvo Francije in Anglije je zakoreninjeno v moralni zavesti. Medsebojno razumevanje postaja vedno bolj globoko ter sta se oba naroda izjavila za načela, ki so tako za posameznika, kakor za celo narode najvišji razlog, za katerega se splošna živita. Iz teh idealov črpamo svojo moč in to nam daje pogum, da bomo tudi v bodoče spoštovali ta načela. Naše čustvo časti, pravice, človeškega dostojanstva, spoštovanje sporazuma in dane besede, naša vdanost svobodi govora in tiska, neomeševanje v notranje zadeve drugih držav, naša ljubezen do miru, vse to so naša načela, po katerih živimo. Kadar koli so bila ta načela ogrožena, je zahteval narod, da se naše oboroževanje poveča. Na ta način delamo za mir, ker sicer noben narod, ki mu mir ni zajamčen, ne bo doživel blagostanja. Angleški in francoski državniki delajo za ves svet, ko delajo za ta načela.

Italijanski kralj in cesar je otvoril s prestolno besedo novi italijanski korporacijski parlament. Najprej se je spominjal osvojitve Etiopije, nato pa je poudaril sodelovanje z Nemčijo. Z Vel. Britanijo je obnovila Italija koristan stike z lanskim aprilskim sporazumom. Posebno prijateljski so odnosi Italije z Albanijo, Bolgarsko, Madžarsko, Poljsko, Jugoslavijo in Švico. Sporazum s Francijo je Italija odpovedala in javno označila, kaj loči oba državi. Niti v preteklosti niti sedaj ni nobenih nasprotij med Španijo in Italijo. Italija je za mir. Vendar pa je treba, da je Italija tako oborožena, da nič ne zaostaja za drugimi državami. Končno je kralj omenjal napore italijanske vlade, da se zagotovi gospodarska neodvisnost Italije. Poslanci so priredili kralju navdušene ovacije.

Veliki fašistični svet Italije, ki se je sestel v sredo zvečer pod predsedstvom Mussolinija, je sprejel naslednjo resolucijo: Veliki fašistični svet izjavlja z ozirom na nevarno ustvarjanje skupne fronte demokracije in boljševizma proti avtoritarnim državam, da ta fronta ne prinaša miru, temveč vojne. Nadalje izjavlja, da je imelo to, kar je povzročilo zadnje dogodke v srednji Evropi, svoj izvor v versajski pogodbi ter da potrjuje trdnost osi Rim-Berlin.

Sovjetski veleposlanik v Londonu je predložil londonski vladi, da se skliče v zvezi z zadnjimi dogodki v Evropi konferenca devetih sil, to je Vel. Britanije, Francije, Sovjetske Rusije, Poljske, Romunije, Jugoslavije, Turčije, Grčije in Bolgarske. Vse te države naj bi sklenile trdno medsebojno zvezo, da bi si medsebojno priskočile na pomoč, če bi bila katera od njih napadena. Angleška vlada se je baje izjavila za to konferenco in predlagala, da bi bilo najbolje, če bi bila konferenca v Bukarešti.

Novo poročilo pa pravi, da bi se k tej konferenci sestalo le šest držav in da Jugoslavija, Grčija in Bolgarska ne bi bile povabljene na to konferenco. Z druge strani pa se poroča, da so nekatere države mnenja, da je bolje, če bi se ta konferenca sklicala na iniciativno Anglije in ne Sovjetske Rusije.

Na zahtevo nemške vlade je litovska vlada sklenila, da izroči takoj Nemčiji Klajpeda s pripadajočim ozemljem. Klajpeda meri zaledjem 2.848 km² in ima okoli 150 tisoč prebivalcev. Večina prebivalstva je nemška, ker so se pač Nemci kot nekdanji gospodujoči narod vsedli na najboljše mestih. Bolj ko nacionalno je zažeta Litva

z odstopom klajpedskega ozemlja gospodarsko, ker je bila Klajpeda edino dobro pristanišče Litve. Novo pristanišče si bo morala Litva še izgraditi. Zaenkrat dobi Litva v Klajpedi svobodno pristanišče. Hitler se je pripeljal v Klajpedo na bojni ladji »Deutschland«, da bodo potem nemške čete pred njim defilirale. Litovsko prebivalstvo je zelo razburjeno ter je morala vlada proglasiti obsedno stanje.

Na seji švicarskega narodnega sveta je izjavil šef vojaškega oddelka, da so že izvršene vse priprave za takojšnjo mobilizacijo vojske in obrambo Švice za primer

nemadnega napada na Švico. Te zaščitne odredbe bi stopile kar avtomatično v veljavo.

Kako bo Slovaška urejena še vedno ni odločeno oz. ni sporočeno javnosti. Dr. Tiso in minister Durčanski, ki sta bila zaradi tega v Berlinu, nista bila od Hitlerja sprejeta, temveč samo od Ribbentropa, ki jima je predložil načrt o ureditvi slovaškega protektorata. Svetovni jima je, da ta načrt predloži Slovaška Nemčiji kot svojega, nakar bo sprejet. Dr. Tiso in Durčanski pa se nista mogla odločiti za sprejem načrta, temveč sta odstopovala nazaj v Bratislavo, kjer

se je slovaška vlada na tajni seji posvetovala o načrtu. Najbrže bo seveda vlada načrt v celoti sprejela, ker ji kaj drugega tudi ne preostaja.

Slovaška vlada je podpisala nemški načrt nemškega protektorata nad Slovaško. Nemčija jamči 25 let za nedotakljivost slovaškega ozemlja. Nemška vojska sme imeti v določenih krajih Slovaške svoje garnizije. V določenem pasu ima nemška vojska vse pravice vojaških oblasti. Slovaška bo organizirala svojo vojsko in vodila svojo zunanjo politiko le v ozkem soglasju z Nemčijo.

Trgovskemu naraščanju!

Spoznavajte življenje velikih mož!

Nič ni bolj vzpodbudnega za mladega človeka, ko čitanje spominov ali biografij velikih mož. Velikanska večina njih je bila porojena v revnih razmerah, skoraj vsi so bili navezani le na sebe in na svoje sposobnosti. Večinoma so preživljali v mladih letih silno težke ure, bili dostikrat lačni, trpeli drugo pomanjkanje in dostikrat prenašali tudi grde krivice.

Navzlic temu pa niso obupali in vztrajali so v boju ter si polagoma priborili eno pozicijo za drugo, da so se na konec vendarle dokopali do ugodnega položaja in da so imeli uspeh. Če se jim je pa še sreča nasmehnila, potem so dosegli naravnost velike uspehe, postali bogataši — in tudi dobrotniki človeštva in svojega naroda. Ali pa je kaj lepšega, kakor biti dobrotnik?

Iz spominov in biografij velikih mož se vidi, da ni tako težavnega položaja na svetu, ki se ne bi mogel premagati z železno voljo. Proti vsaki bolezni so zdravili, v vsaki nesreči je tudi prilika za rešitev. Seveda samo za tistega, ki ne obupa. Kdor pa obupa, zanj ni rešitve, čez tega gre kolo življenja in ga stare.

Življenjepisi velikih mož pa dokazujejo tudi to, da se sreča nasmeha navadno le tistim, ki imajo trdno voljo in ki znajo delati. Ti si prav za prav srečo kar sami ustvarjajo, dočim one, ki položijo roke križem, sreča niti obiskati ne more. Globoka resnica je v narodnem pregovoru, da je vsak svoje sreče kovač.

Kdor čita življenjepise velikih

mož, med katerimi veliki trgovci nikakor niso med zadnjimi, ta bo dobil tudi samozavest, ker bo imel pred seboj jasno življenjsko pot in ker se bo zavedal, da ni noben napor zaman, temveč da se vsak napor enkrat poplača. Nikdar se ne poplačajo samo zamujene ure. Te so izgubljene za vekomaj. In teh se treba ogibati.

Nikakor ne mislimo reči, da bo vsak, kdor čita življenjepise velikih mož, zaradi tega postal tudi sam velik človek. Toda za spoznanje bo naprej od tistega, ki biografij velikih mož ne čita, in za uspeh v današnjih časih dostikrat že to zadostuje.

Vrhu vsega pa so življenjepisi velikih mož tudi nadvse zanimivi. Saj so to živi opisi borbe v življenju, dostikrat silno dramatične borbe, ko gre tudi za življenje in za vse. Iz opisov teh bojev se spozna življenje takšno kakor je, brez olepšav, pa tudi brez pretiravanja slabega. V vseh teh življenjepisih je zdrav optimizem, ker vsi veliki ljudje so bili borci, ki so se za svoje cilje borili z vso svojo osebnostjo.

Ne more vsak postati velik človek, o katerem bi govorili še pozni rodovi. Toda v svoji sredi se more vsak dvigniti nekaj nad povprečje in kdor je to storil, ta ni živel zaman, ker je uporabil talente, ki so mu bili položeni v zibelko.

Imeti vedno vzore pred očmi, to dviga ljudi, to vodi k poslovnim in kupčijskim uspehom. Zato spoznavajte življenje velikih mož in olajšali ste si pot navzgor!

Ali ste imeli lani uspeh?

Vsako leto napravi trgovec svojo bilanco. Bilanca pa je sestavljena iz števil, ki so navadno mrtve in ki ne povedo zadosti. Kajti: ni lahko prav čitati bilančnih števil. Vendar pa je za slehernega trgovca važno, da si ustvari jasno sliko, če je bilo njegovo poslovanje v preteklem letu tudi v resnici uspešno. Če si takšne slike ne more ustvariti iz števil, si mora postaviti druga vprašanja in nanje odgovoriti. Danes postavljamo nekaj takšnih vprašanj, ki morejo biti tudi dobra pobuda za boljše poslovanje v prihodnjem letu.

Ali so bili vaši stroški previsoki?

Tako se glasi naše prvo vprašanje, pri čemer je treba izpolniti vprašanje tako, če so bili Vaši stroški previsoki z ozirom na izdatke, ki jih navadno zahteva vaš posel.

Da se na to vprašanje dobro odgovori, naj si vsak postavi še naslednja vprašanja:

Ali je bila najemnina za lokal previsoka?

Ali ste plačali preveč obresti za izposojeni denar?

Ali so vam odjemalci slabo plačevali ali pa sploh ostali dolžni?

Ali ste morali plačati v preteklem letu posebno visoke davke?

Ali ste res izkoristili vse možnosti, da bi davčno breme znižali?

V kakšnem razmerju so bile plače, ki ste jih morali plačati, do doseženega prometa? Ali je bilo to razmerje normalno ali previsoko? Kaj bi se v zadnjem primeru moglo spremeniti?

Ali se je vrednost Vaše zaloge zvišala in iz katerega vzroka? Ali pa se je znižala in iz katerih vzrokov?

To je prvi del vprašanj. Slede vprašanja, ki naj pojasnijo:

zakaj so vam ostale velike zaloge blaga?

Ali ste preveč nakupili? Ali ste pravilno disponirali z blagom?

Ali je bilo od Vas naročeno blago preveč podvrženo modi oziroma okusu?

Morda ste imeli že od prej preveč nemodernega blaga, ki bi ga morali že davno prodati? Kaj ste storili, da bi to blago prodali? Kaj bi mogli še storiti?

Ali je bilo morda nekatero blago slabe kakovosti? Ali se zaradi tega ni moglo prodati? Kaj ste ukrenili, da bi to blago vendarle spravili naprej? Kaj pravi vaš dobavitelj na vse to?

Ali ste trpeli zaradi tega, ker je v neki vrsti vašega blaga preveč znamk, ki povzročajo preveliko zalogo? Kaj ste proti temu storili in kaj bi se še moglo storiti (skup-

no prizadevanje z drugimi trgovskimi)?

Ali so bili Vaši prodajalci tudi vedno na višku? Kaj ste ukrenili, da bi povprečne številke prodaje še povečali?

Ali so imele Vaše izlozbe vedno uspeh? Ali velja to za Vašo reklamo? Vsa tri zadnja vprašanja so potrebna še posebne obdelave in zato načenjamo tretje skupino vprašanj.

Doma in po svetu

Kr. namestniki so izdali splošno amnestijo za vse policijske prestopke, ki so bili storjeni do 5. februarja 1939.

»Hrvatski dnevnik« se bo preselil iz Peničeve tiskarne, kjer se tiska sedaj novi zagrebški dnevnik ter se vrnil v svojo prejšnjo tiskarno »Merkantile«, ki je že postavila nove stroje.

S kraljevim ukazom je bil imenovan za župana mesta Celja odvetnik dr. Al. Vorišč.

Zveza medicincev kr. Jugoslavije je sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da se tudi ljubljanska medicinska fakulteta izpopolni na deset semestrov.

Za francosko razstavo slikarstva v Beogradu vlada izredno zanimanje ter je razstavo obiskalo samo v prvih treh dneh okoli 10.000 ljudi.

Senat je definitivno sprejel proračun. Pot za sklepaje sporazuma je sedaj odprta.

Na prodaj je 200 kub. metrov hrasta, javorja, bukve in jesena ter 5.000 kub. metrov smreke, jelke, bora in macesna na panju. Ponudbe sprejema Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

Ministrski predsednik Cvetković je govoril v senatu v debati o proračunu notranjega ministrstva predvsem o hrvatskem vprašanju. Dejal je, da smatra vlada za najbolj aktualno vprašanje sporazum s Hrvati. Vprašanje sporazuma je najpomembnejše in najvažnejše notranje vprašanje, ki se mora rešiti. Potrebno pa je, da se to ne le govori, temveč da se sporazum tudi izvede. Interes vse države, vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev zahteva sklenitev sporazuma. Nič več ni treba mnogo govoriti, temveč preiti je treba k dejanjem. Vlada si prizadeva, da ustvari za sporazum potrebno atmosfero in po zadnji amnestiji je samo v savski banovini oprosteno 50.000 obtožencev. Na koncu svojega govora je min. predsednik Cvetković še enkrat poudaril, da je bilo dovolj besed in da treba preiti k dejanjem. Dodal je še, da smo vsi patrioti in nacionalisti in da zato ni treba, da bi se kdo s tem posebej ponašal.

Listi objavljajo izjavo dr. Mačka, ki jo je dal dopisniku »Associated Press«. V izjavi pravi dr. Maček, da so zahteve Hrvatov sprejemljive tako za Srbe kot tudi za državo Jugoslavijo. Hrvati sprejemajo skupne meje in dinastijo Karađorđevićev. Zahtevajo pa v svojih mejah popolno svobodo. Dr. Maček bi bil pripravljen stopiti tudi v koncentracijsko vlogo. Nikakor pa ne bi vstopil v vlogo, ki bi skušala sedanje stanje nadaljevati v brezkončnost, temveč le v vlogo, ki bi storila vse potrebno, da se hrvatsko vprašanje čim prej reši. Dr. Maček opozarja, da je v sedanjem mednarodnem položaju že odbila zadnja ura za sklenitev sporazuma med Srbi in Hrvati. Za ta sporazum so se sedaj izjavili celo Srbi, ki so bili vedno najodločnejši pristaši integralnega edinstva. Zato nikakor ne more razumeti, zakaj se skuša to vprašanje zavleči v brezkončnost.

»Hrvatski dnevnik« je k objavi dr. Mačkove izjave pripomnil, da je bila izjava objavljena nepopolno in da ni bila predložena pred objavo dr. Mačku v podpis. Dr. Maček se je le svobodno razgovarjal z ameriškim dopisnikom in zato ne gre, da objavljajo hrvatski listi dr. Mačkovo izjavo okrnjeno. Pripominjamo samo še, da je bila dr. Mačkova izjava objavljena v hrvatskih listih v celoti, v slovenskih listih pa nepopolno.

Zavarovalna zadruga Croatia izkazuje v elementarnem zavarovanju 054 milijona čistega dobička, v življenjskem pa 0076 milijona din. Zavarovana vsota v življenjskem zavarovanju se je dvignila od 357 na 388 milijonov din.

Aretilan je bil evangelijski duhovnik Kvas, ker je izdal židom krstne liste, čeprav jih ni niti krstil. Židje pa so mu te krstne liste dobro plačevali.

28. marca bo otvorjena razstava »PREMIER« pat. zločljivih in »TET« zaščitenih šotorov pri »INTERPROMET«, Aleksandrova cesta 10, tel. 32-33. Vabimo k ogledu brez obveze nakupa.

Ali so vaši prodajalci delali dobro?

Da moremo na to vprašanje odgovoriti dobro, si stavimo še naslednja postranska vprašanja:

Ali so vsi Vaši prodajalci dobro izučeni za prodajo?

Ali so vedno proti odjemalcem postrežljivi, vljudni? Ali poznajo blago? Ali pa so nekateri brez prave volje in znanja? Kako bi mogli slednje pripraviti do tega, da se poboljšajo?

Ali so vsi vaši prodajalci dobri reprezentanti vaše trgovine? Tudi izven službe? Ali so vedno dobro napravljeni, gladko obriti, vedno korektni v obnašanju?

Ali sodelujejo prostovoljno pri načrtih, kako dvigniti prodajo? Ali podpirate tudi Vi takšno sodelovanje?

Ali skušate povečati prodajo blaga, ki se težko prodaja, s tem, da dovoljujete posebne premije za prodajo tega blaga? Ali pa se vaše priznanje omejuje samo na besede?

Odgovorite na vsa ta vprašanja in videli boste, da bi v marsikaterem pogledu mogli izboljšati svoje poslovne uspehe.

Združenje trgovcev v Slovenskih Konjicah

ima redno letno skupščino v torek 28. marca 1939. ob 8. uri v Kinodvorani v Slovenskih Konjicah.

Dnevni red:

1. Pozdrav in otvoritev redne skupščine.
2. Imenovanje zapisnika in dveh overovalcev zapisnika.
3. Poročilo predsednika.
4. Poročilo delegata Zveze trg. združenj.
5. Poročilo tajnika in blagajnika.
6. Poročilo nadzorstvenega odbora.
7. Proračun za poslovno leto 1939.
8. Samostojni predlogi.

Za sklepčnost skupščine je potrebna navzočnost najmanj ene tretjine članov, sicer je eno uro pozneje istotam in z istim dnevnim redom skupščina, ki sklepa pravomočno ne glede na število prisotnega članstva. (Čl. 16. pravil.)

Ker se zapisnik zadnje skupščine radi njegove obsežnosti na zborovanju ne bo čital, je prav tako kakor sklepni račun za leto 1938. in proračun za leto 1939. vsem članom v pisarni združenja razgrnjen na vpogled.

Samostojni predlogi članov se morejo v smislu § 378. zakona o obrhli obravnavati samo tedaj, ako so bili tri dni pred skupščino upravi pisмено prijavljeni.

Članom, ki se brez predhodne tehtne opravičbe skupščine ne bi udeležili, ima uprava po členu 8. pravil pravico naloziti denarno kazen.

Za združenje trgovcev v Slovenskih Konjicah dne 11. marca 1939.

Predsednik: Šumer Martin s. r.

Glas naših gospodarstvenikov

Sveti Birokracij, pomagaj nam!

Ze ponovno smo na tem mestu omenili sicer bolj redke primere, ko kaka morda zaljubljena kontoristka v inozemstvu pozabi na spremnico napisati besedico »Deutschland« ali kako drugo državo kot izvirno državo. Zaradi te besedice pošta ne sme paketa, ki ga trgovec nujno potrebuje, ocariniti ali pa le po maksimalni tarifi. Vse dokazovanje, da je to le brezpomembna pomota, je brez uspeha. Zahtevati moraš od tovarne, ki je v severni Nemčiji, izvorno izpričevalo. Kraj tovarne pa ni obenem tudi sedež trgovinske zbornice, in sedaj potrpežljivo čakaj 5 dni ali še dalj, da dobiš to važno listino. Potem kolek za 10 din, pismo stane itak 4 din. Vrh tega pa ima tovarna delo, trg. zbornica tudi. Torej najmanj 4 pisma radi ene izpuščene besedice, ki nič ne pomeni. Samo Bog ne daj, da bi sv. Birokracij izumrl!

ker mi pišemo šele leto 1939. po Kristovem rojstvu. Morda bo v letu 2039 bolje!

Je pa še mnogo takih ovir! Moralo bi se enkrat povedati, kje nas čevlji žuli.

Trgovski lokali

Kdor pozna specifično ljubljanske razmere, se bo čudil, kako v zadnjih letih raste število lokalov. Nova hiša še ni gotova, pa ima že menda 100 ponudnikov. Človek se bo čudil, da je v Ljubljani, ki nima nikake industrije, nastala taka konjunktura, da nekateri kar v naprej ponujajo ogromne vsote za lokale, ki bodo šele čez 1 leto na razpolago. To niso zdrave razmere! Pa še ni konec. Se se obetajo nova presenečenja. Kako dolgo bodo dotični shajali v tako dragih lokalih, je seveda posebno vprašanje.

Ne vemo, kam bo to vodilo. Zdravo gotovo ni. Čas bo to potrdil, ker prav gotovo ni nobene konjunktura, ki bi to upravičevala.

Poravnalni sodnik dr. Lešnik, poravnalni upravnik odvetnik doktor Veble. Narok za sklepanje poravnave dne 1. maja ob pol 9. Rok za oglasitev do vključno 24. aprila. Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju Alojzije Beneš, soproge zasebnega uradnika v Mariboru. Rok kot zgoraj. Odpravljen je stečaj tvrdke »Jugošport«, reg. z. v Ljubljani, ker je bila razdeljena vsa masa. Enako je bil odpravljen stečaj zapuščine po Bari Težak, pos. v Ravnacih.

Pri okrajnem sodišču v Trebnjem bo 12. aprila ob 11. uri poravnava trgovca Ivana Marina na Mirni. Poravnalni sodnik Kompara, upravnik dr. Trseglav. Pri glasitvi terjatev do 2. aprila.

Zunanja trgovina

Švica je izrekla željo, da se revidira sedanji sporazum o blagovnih plačilih med Švico in Jugoslavijo.

Bolgarska bo letos izdala za nove železnice in za popravilo starih 105,6, za izpopolnitev trgovinske mornarice pa 118 milijonov levov. Tržaški Lloyd je odprl v Pragi svojo podružnico.

Italijanski odbor za avtarkijo je sklenil, da se morajo vse volnene in bombažne tkanine, ki so namenjene za italijanski trg, mešati z najmanj 20% umetne svile.

Čisti dobiček Kruppovih podjetij za lani znaša 21,1 (predlani 16,2) milijona RM. Dividenda se zato zviša od 5 na 6%.

Velika rudarska in topilniška podjetja v Vitkovicah bodo prešla v last Kruppovega koncerna.

Angleški drž. podtajnik za zunanjo trgovino Hudson je imel v Varšavi več razgovorov s poljskimi državniki o novem položaju, ki je nastal v Evropi po aneksiji Češke in Moravske. Razgovarjal se je

tudi o vprašanjih, ki se bodo obravnavala ob Beckovem obisku v Londonu v začetku aprila.

Poljska je v februarju izvozila 1,6 milijona ton blaga v vrednosti 109,4 milijona zlotov, uvozila pa 301.000 ton v vrednosti 95,3. V primeri z januarjem se je izvoz znižal za 4,2, uvoz pa za 2,2 milijona zlotov.

Sovjetska Rusija je po uradnih podatkih pridobila lani 120.000 unč platine, predlani pa le 100.000 unč.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 25. marca, 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 10.30: Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 10.45: Plošče — 11.00: Koncert godbe 40. pp. Triglavskega, dirigent: viš. kap. Ferdo Herzig — 12.30: Koncert opernih spevov. Poje tenorist Ivan Rueh, igra radijski orkester — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Nadaljevanje koncerta opernih spevov — 14.00: Otroška ura (gđ. Slavica Vencajz) — 17.00: Naše kmetijstvo in produktivne zadruge (dr. Jože Basaj) — 17.30: Koncert radijskega orkestra — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nove smeri v slovenski glasbeni umetnosti (dr. Dragotin Cvetko) — 19.50: Plošče — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Vesel večer s Ferdom Plemlcem (Kleinmayrjem). Rokopis pripravil Niko Kuret, izvajajo člani Rad. Igralske družine, sodelujejo Fantje na vasi.

Vodi ing. Ivan Pengov — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Duet ceter (E. Mezgoš in M. Hebel).

Nedelja dne 26. marca, 8.00: Radijski šramel — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe — 10.00: Koračnice (plošče) — 10.30: Koncert radijskega orkestra — 12.00: Nastop pevskega zbora Delavskega glasbenega društva — 13.00: Napovedi — 13.20: Citraški dueti I. Kosl—V. Skok, vmes plošče — 17.00: Spomladno zatiranje škodljivcev in bolezni na sadnem drevju (Franc Kafol) — 17.30: Delavska godba »Zarja« — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Narodni pokret v Dalmaciji (1860 do 1870 — dr. Lujo Vojnović) — 19.50: Violinski koncert prof. I. Šlaisa, pri klavirju ga. Ruža Šlais — 20.30: Radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Samospevi gđ. Marije Tiran, pri klavirju prof. M. Lipovšek.

Ponedeljek dne 27. marca, 12.00: Pevski zbori in solisti (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: O dihanju (dr. Anton Breclj) — 18.20: R. Wagner (plošče) — 18.40: Umetnost v Plaju (dr. Fr. Stele) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Zlatiborski zlatvir — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Grieg: Sonata v G-duru op. 13 za violino in klavir (plošče) — 20.30: Koncert opernih dvospevov. Sodelujejo: gđ. Vera Majdičeva, g. Svetozar Banovec in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona«.

Konkurzi - poravnave

Odpravlja se konkurz o premoženju Prve južnoštajerske vinarske zadruge, ker je bila razdeljena vsa masa.

Razglašen je konkurz o premoženju tvrdke Klemenčič Berta & Co., »Moiko«, moda in konfekcija v Ljubljani. Konkurni sodnik dr. Rupnik, upr. mase dr. Frlan, odvetnik v Ljubljani. Prvi zbor upnikov dne 7. aprila ob 9. ogle-

sitveni rok do 22. aprila, ugotovljeni narok dne 28. aprila ob 9.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Jožefa Vrtačnika, trgovca z mešanim blagom v Dobovi pri Brežicah. Poravnalni sodnik Karol Ivanec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Rosina. Narok za sklepanje poravnave dne 19. aprila ob 9. uri. Rok za oglasitev do 15. aprila.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju zasebnega uradnika Petra Beneša v Mariboru

Za naročila vseh trgovskih, uradnih in drugih tiskovin se priporoča
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva 23 Tel. 25-52
LASINA KNJIGOVESNICA

Medič-Miklavc

TEKSTILNA INDUSTRIJSKA DRUŽBA Z O. Z.
Ljubljana

TKALNICA
BARVARNA
APRETURA
VOLNENE TKANINE
VUNSTRA TKANINE

Damski modni izdelki

Manufakturna veletrgovina F. Hrehorič

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 28

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla,
porcelana in keramike.
Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga
in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 4
Telefon 33-80

PROMETNA BANKA D. D.

V LJUBLJANI
STRITARJEVA ULICA 2
Telefon 21-49

Ugodni trgovski krediti
Eskompt menic — Nakazila
v inozemstvo

Stare in nove vloge izplačuje brez
vsake omejitve

Obrestovanje vlog od 4% do 5%

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z a. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štraco, journales, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice risalne bloke itd.

Obiščite beograjski sejem!

1.— 8. aprila 1939

15.—24. aprila 1939

velika mednarodna razstava avtomobilov in motociklov z razstavo cest in turizma

velika mednarodna splošna pomladanska razstava vzorcev — Okrog 1000 razstavljalcev iz tu- in inozemstva

Največja orientacija v izbiri blaga • Razširjenje poslovnih zvez • 50% popust na železnicah in brodocih

Pojasnila: Beograjski sejem, Beograd • Poštni predal 538 • Telefon št. 28-526 in 28-802